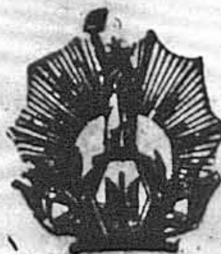
Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 210. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 1-го ЛИСТОПАДА NOVEMBER 1, 1955. ЦЕНТІВ 15 CENTS No. 210. VOL. LXII.

В НАЙБЛИЖЧОМУ ТИЖНІ ПРЕЗИДЕНТ, МАБУТЬ, ЗАЛИШИТЬ ШПИТАЛЬ

АЙЗЕНГАВЕР ПІДТРИМУЄ ФАРМЕРСЬКУ ПРОГРАМУ БЕНСОНА; ЛІКАРІ СТВЕРДИЛИ, ЩО ПРЕЗИДЕНТОВЕ СЕРЦЕ НЕ ЗБІЛЬШИЛОСЯ

Денвер, Колорадо. — Видужування президента Айзенгавера відбувається згідно з передбачуванням лікарів, і пацієнт починає щораз більше працювати над державними справами. Він по раз перший під час недуги зайшов без допомоги інших осіб до своєї лазнички. Досі Президент самостійно ходив тільки по своїй кімнаті. Гадають, що впродовж найближчого тижня стан здоров'я Президента так поліпшиться, що він зможе сам зійти сходами вниз та пізніше без допомоги інших осіб всісти до літака, яким відлетить на свою фарму в Ґеттисбурґу, де буде відбуватися дальше видужування. В неділю Айзенгавер разом з своєю дружиною був на фільмі в шпитальній авдиторії, малював Скелясті гори та слухав музики. В неділю розмовляв також зі своїм молодшим братом д-ром Мілтоном Айзенгавером. Про поліпшення стану здоров'я Президента свідчить і те, що йому лікарі позволили по раз перший під час недуги їсти вепровий бекон, щоб заохотити людей до більшої консумції свинини, як про це просив секретар рільництва Бенсон. — Президент прийняв в суботу на окремій конференції секретаря рільництва Езру Тефта Бенсона. Після цієї 30-мінутової конференції опубліковано заяву Президента про те, що він противитиметься тривкій допомозі фармерам для підтримки цін на їхні продукти. Айзенгавер не хоче погодитися на тривку допомогу фармерам, якої домагаються демократи і деякі республіканці, бо ця тривка допомога не розв'язала фармерської кризи, тільки її продовжила. Президент заявив, що підтримує ті проєкти секретаря рільництва, які йому предложать „для скріплення і поширення теперішньої програми". Заява Айзенгаверова свідчить про те, що Президент своїм престижем підтримує Бенсонову фармерську програму „пливкої" допомоги фармерам, яку прийняв Конгрес в 1954 році. Секретар Білого Дому Джеймс С. Гаґерті заявив журналістам, що Айзенгавер зовсім не думає просити Бенсона про резиґнацію з становища секретаря рільництва. Сенатор Новленд заявив, що Президент поставив би „вето", коли б друга сесія 84-го Конґресу прийняла закон про тривку допомогу фармерам. Та уряд має клопіт із фармерською кризою, бо фармери нарікають на те, що ціни на їхні продукти зменшилися, але одночасно зросли ціни на ті продукти, які вони мусять купувати. Лікарі ствердили, що згідно з дослідами апарату рентґена та флюороскопійними дослідами серце Президента не побільшилося внаслідок коронарної тромбози, і тому є оправдана надія, що пацієнт зможе вповні видужати з своєї недуги і нормально працювати.

Новленд остерігає перед пактом безпеки

Вашинґтон. — Провідник республіканської меншости в Сенаті сенатор Вільям Ф. Новленд закликав уряд не заключувати з Совєтами пакту про безпеку, поки СССР не звільнить своїх сателітних держав. Новленд кілька разів підкреслював у своїй промові, що він не погоджується з урядом, який переговорює з Совєтами про пакт безпеки. Новленд згадав Ялтинську конференцію з 1945 року і твердив, „що англійська пропозиція про те, щоб з Совєтами заключити пакт безпеки, викличе в поневолених народів Східньої Европи переконання, що їх хочуть другий раз зрадити" (перший раз в Ялті). Сенатор Новленд казав, що ЗДА потребують вільної і об'єднаної Німеччини, але це „не мусить статися за ціну постійного поневолення Угорщини, Польщі, Чехословаччини, Румунії, Болгарії, Лотви, Литви і Естонії". Коли б ЗДА заключили з Совєтами пакт про ненапад, то це було б „визнання де факто" комуністичної контролі в східній і середній Европі, і дало б комуністам можливість з більшою силою загрожувати Середньому і Далекому Сходові.

Труман не хоче виявити, кого підтримуватиме на номінаційній конвенції

Шикаґо. — Бувший президент Труман розмовляв з бувшим демократичним кандидатом на президента Адлеєм Е. Стівенсоном і відмовився сказати журналістам, якого демократичного кандидата на президента підтримуватиме на крайовій номінаційній конвенції в 1956 році. Труман сказав таке: „Я не обіцяю кого-будь підтримувати перед конвенцією. Сподіюся бути членом делеґації стейту Міссурі на конвенцію, але це зовсім не є моє завдання казати демократам, що вони мають робити". Вже давніше Труман кілька разів заявляв, що він підтримує кандидатуру Стівенсона, але недавно під час візити в нюйоркського губернатора Аверела Гарримана бувший президент назвав Гарримана „генієм", який має всі дані на те, щоб бути президентом ЗДА. Прихильники Стівенсона уважають, що Труман грав ролю „ласкавого гостя", коли був у Гарримана, і на конвенції буде підтримувати Стівенсона.

В АМЕРИЦІ

● **Дирекція Транспорту в Ню Йорку** думає закупити 500 нових вагонів для підземок за 51,000.000 долярів. Ці вагони курсуватимуть на лінії IRT і замінять старі вагони, що курсують на цій лінії від 1904 року.

● **Департамент оборони** на початку 1956 року покличе до військової служби 416 лікарів. В січні покличуть до військової служби 119 дентистів.

● **Мешканці Вінніпеґу** (Канада) більшістю 152-ох голосів відкинули проєкт про те, щоб в неділі можна було влаштовувати спортові гри з комерційними цілями. Проти спортових прибуткових гор у неділі голосували 34,485 осіб, а за — 34,333.

● **До ЗДА** прибув з Канади перший лорд англійської адміралії і шеф штабу фльоти Ірл Мавнтбаттен, який конферуватиме з шефом морських операцій адміралом А. Борком.

● **Команда американської воєнної фльоти** плянує збудувати новий атомовий підводний човен, який зможе розвивати таку саму швидкість, як звичайні кораблі.

● **Американського письменника**, відзначеного літературною нагородою Нобеля, Ернеста Гемінґвея відзначено також кубинською відзнакою Сан Крістобаля за „заінтересованість Кубинською Республікою". Гемінґвей написав повість про кубинського рибалку під заголовком „Старик і море".

● **Вже тепер видно**, що число занедужань на дитячий параліч в цьому році буде найменше від 1951 року і становитиме коло 29,000.

● **Бувший пресовий секретар** президента Гаррі С. Трумана, Роджер Товбі, який досі працював у нюйоркського губернатора Аверелла Гарримана, покинув дотеперішнє становище і працює як особистий секретар Адлея Е. Стівенсона.

● **Дружина секретаря рільництва** Езри Тефта Бенсона, мати шістьох дітей, дістала нагороду Крайової Ліґи Домашніх Мод як „найкраща господиня" в 1955 році.

1918 1-го ЛИСТОПАДА 1955

Дня 1 листопада 1918 року Українська Національна Рада у Львові проголосила таку відозву до українського народу:

„Голосимо Тобі святу вість про Твоє визволення з віковічної неволі. Від нині Ти господар своєї землі, вільний горожанин Української Держави.

Дня 19 жовтня Твоєю волею утворилася на українських землях бувшої австро-угорської монархії Українська Держава і її найвища влада — Українська Національна Рада.

З нинішнім днем Українська Національна Рада обняла владу в столичному місті Львові і на цілій території Української Держави.

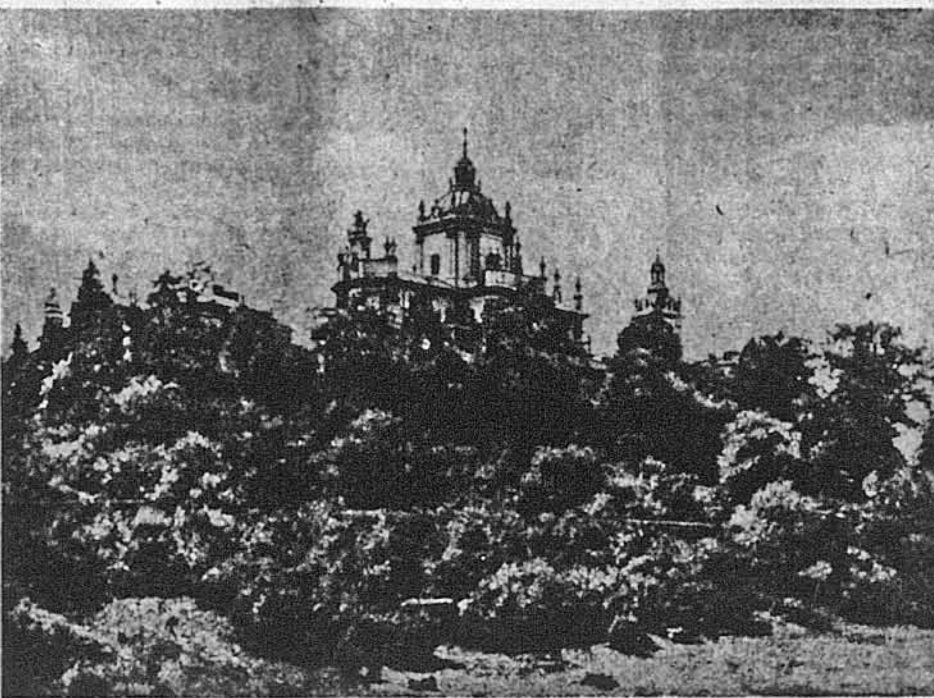
Український Народе! Доля Української Держави у Твоїх руках. Ти станеш як непобідимий мур при Українській Раді і відіпреш всі ворожі замахи на Українську Державу.

Заки будуть установлені органи державної влади в законному порядку, українські організації по містах, повітах і селах мають обняти всі державні, краєві і громадські уряди і в імені Української Національної Ради виконувати владу.

Всі вояки української народности підлягають від нині виключно Українській Національній Раді і наказам установленої нею військової влади Української Держави. Всі вони мають стати на її оборону...

Всім горожанам Української Держави без різниці народности і віроісповідання запоручається горожанську, національну і віроісповідну рівноправність.

Український Народе! Всі свої сили, все посвяти, щоб укріпити Українську Державу!"

Церква св. Юра у Львові

Євген Маланюк

СОБОР

Вірности аж до крови дав нам примір
святий Юрій Побідоносець.
Митрополит Андрей (V. 1934).

Внизу біда яриться злом,
Торгуються глупота й зрада,
Вгорі ж побідний Юр списом
Простромлює в'юнкого гада.

І гад конає і сичить,
І на той сик його безсилий
Нечиста сила верещить,
Розлючена нечиста сила.

І знов ґаїться до часу,
І знов майструє маски й назви,
Щоб сяйвну затінить красу й
Стигматами розквітлі язви.

Дарма. Над тишею склепінь,
Де вічність Божа тайно спіє,
Росте нестримно височінь
Панцероносний брат Софії.

Він стереже нагорний храм,
Ковчег невпинної обнови,
Твердиню вірности вікам,
Твердиню вірности до крови.

І ось над суєтою днів,
Де марна клекотить ловитва,
Горить любови ярий гнів
І хрест меча, і меч молитви.

І в смуті лютої пори,
І в гострих блискавицях бурі —
Над містом тьм'яним, угорі,
Панує Переможець — Юрій.

1938.

ХВИЛИНА МОЛИТВИ ЗА ПЕРЕСЛІДУВАНІ ЦЕРКВИ І ХРИСТИЯНСЬКУ УКРАЇНУ

В рамцях всенаціональної акції відзначення трагічних дат — 25-ліття насильного знищення УАПЦ на Рідних Землях і 10-річчя ув'язнення українських католицьких владик відбувається дня 1 листопада 1955 року в усьому світі, де живуть українці, загальна хвилинна молитва, в якій поєднаються всі українці в молитві за братів на Рідних Землях, за переслідувані Церкви, за владик і засланців, за їх терпіння і за відродження християнської України. У З'єдинених Державах ця хвилина молитви відбувається 1 листопада о год. 8-ій вранці.

УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ ЗАПОЧАТКУВАЛИ СВЯТКУВАННЯ ЛИСТОПАДОВИХ РОКОВИН

Ню Йорк. — Місцева українська громада, зорганізована в своєму Комітеті Об'єднаних Українсько - Американських Організацій, започаткувала відзначення Листопадових Роковин окремою імпрезою, що відбулася в неділю, 30-го жовтня, в залі Фешин Інституту о год. 7-ій вечора. На програму імпрези, яку започатковано американським і закінчено українським національними гимнами, склались короткі промови д-ра Володимира Калини по-українськи і адв. Юрія Волинця поанглійськи, сопранове сольо оперової співачки Марії Полиняк-Лисогір при фортепіяновому акомпаніяменті Ольги Дмитрів, деклямація арт. Богдана Паздрія „Україні", виступ хору „Думка" під дириґентурою Ол. Микитюка та при частинному фортепіяновому акомпаніяменті Лесі Вахнянин-Кириленко і, в другій частині, інсценізації „В Листопадову Ніч", приготованої Вол. Шашаровським на підставі п'єси Ол. Лугового і у виконанні артистів: В. Шашаровського, Ю. Шашаровської, І. Самокішина, Е. Левицького та Я. Пінот-Рудакевича. П-ні Марія Лисогір виконала чотири композиції М. Гайворонського: „Сонце заходить", „Синя чічка", „Колискова пісня" і „Дума", а хор „Думка" відспівав: „Заспів" („Чи не тая червона калина") Гайворонського, — „Засяло сонце" Недільського і в'язанку „Стрілецьким шляхом" Гайворонського. Публіка на жаль і сором, тільки частинно виповнила залю. Імпрезу попередили того дня відправи Панахид за поляглих Героїв у місцевих католицькій і двох православних церквах. Вщерть була виповнена зокрема церква св. Юра. Перед полуднем того дня місцева Пластова Станиця мала в залі Народного Дому свій Листопадовий апель. Листопадовим Роковинам були в головній частині присвячені і обидві українські телевізійні програми, п. Р. Мариновича в суботу і п. П. Мельника в неділю ввечері.

„Російський ведмідь сміється, але він небезпечніший як будь-коли давніше"

Ню Йорк, Н. Й. — Бувший губернатор Ню Йорку Томас Е. Дюї, який недавно вернувся з подорожі по світі, заявив на річному прийнятті для вшанування бувшого президента Теодора Рузвелта, що, хоч тепер „російський ведмідь сміється, але він небезпечніший як будь-коли давніше". Російські комуністи стараються завоювати світ при допомозі нових „блискучих метод", — сказав Дюї, — і тому загроза від них не зменшилася, а триватиме ще довгі роки. СССР і комуністичний Китай стараються в першу чергу підбити всю Азію, роблячи це при допомозі „економічного, політичного, соціяльного і культурного проникнення".

72 нові українські іміґранти прибули до ЗДА

Ню Йорк. — Транспортним кораблем „Дженерал Ленґфітт" прибуло до ЗДА в п'ятницю вполудне 26 родин, разом 72-оє нових українських іміґрантів, спроваджених заходами ЗУАДК-ту. Корабель, що мав приїхати в середу прибув щойно в четвер вечером наслідком бурі на Атлантику. Між новоприбулими українцями були знову люди з різних кінців України, різного віку, полу, віровизнання і професії. Приїхали, між іншими, три українські лікарі: д-р Євген Грибович, що поїхав до Филаделфії, д-р Володимир Іванович, що від'їхав з дружиною до Стендіш в Мішіґен і д-р Олександер Жиневський з дружиною і сином, що від'їхали до Сиракюз в стейті Ню Йорк. Скитальці, які прибули з Австрії, оповідали, що залишилось там ще поверх 4,000 українців, але лише половина їх охоплена реєстрацією, бо решта перебуває досі ще по „баверських" господарствах. Новоприбулі з Австрії потверджують відомий в ЗДА факт, що від часу підписання державного договору з Австрією всі тамошні еміґранти живуть в нестерпній атмосфері непевности. Втікачам, які перебувають в Австрії, найбільше даються в знаки явні й закаптурені таки австрійські комуністи і впливові соціялісти, які належать до урядової коаліції та які насправді підтримують всіми своїми силами совєтську тезу, що проблему скитальців можна „розв'язати" репатріяцією. Всі табори є вже тепер виключно у віданні австрійців і від особи таборового команданта залежить тамошня атмосфера й відносини. Вони справила допускають про-репатріяційні летючки й усяку совєтську пропаґанду. Комуністична аґентура так густо втиснулась в ряди австрійців і самих втікачів, що це дуже утруднює боротьбу з нею. Новоприбулі майже одностайно підкреслюють, що в цих теперішніх відносинах в Австрії величезну ролю може грати ЗУАДК своєю моральною підтримкою та правною опікою і порадою.

Збори Відділів УНС Филаделфії й околиці

Филаделфія. — В неділю дня 30 жовтня відбулися у Филаделфії окружні збори Відділів УНСоюзу Филаделфії, Честеру і Вілмінґтону. У зборах взяли участь представники 17 відділів в числі ок. 40 осіб. Проводила зборами президія в складі: д-р В. Ґалан, пані О. Штоґрин й інспект. Бакай, як секретар. Після відкриття зборів обширну і змістовну доповідь про Український Народний Союз, його діяльність і мету, як теж про актуальну сьогодні кампанію за приєднуванням нових членів виголосив гол. секретар п. Григорій Герман. В справах організаційних говорив, представлений гол. секретаром п. Германом, новий окружний організатор УНС мґр. Скочиляс, підкреслюючи, що перед УНСоювом стоїть завдання з допомогою збільшення і поширення членства допомогти економічній розбудові і з тим теж повній розбудові суспільного життя. Маючи сильну суспільність на терені ЗДА, можна здійснювати теж і певні політичні цілі, як наприклад такі, як курси українознавства на Союзівці, що допомагають оформлювати українську іміґрацію політично. В дальшому торкнувся окружний організатор деяких практичних справ, зокрема вдержування тіснішого зв'язку із членством. Після доповідей відбулася жива дискусія на заторкнені теми, у висліді якої вирішено відбувати частіше наради самих членів УНСоюзу, щоб анґажувати членство не тільки в складанні вкладок, але теж в усіх ширших акціях УНСоюзу і загально громадських кампаніях. Вирішено теж створити у Филаделфії окрему окружну канцелярію УНСоюзу, де члени УНСоюзу могли б в означений час полагоджувати союзові справи, діставати інформації, пропаґандивний матеріял тощо. Така канцелярія могла б почати свою діяльність вже цього місяця.

У ЖЕНЕВІ ОДНІ ОДНИМ ЗАКИДАЮТЬ ПОРУШЕННЯ „ДУХА ЖЕНЕВИ"

Женева. — Женевська конференція не посунулась ні кроком вперед у справі об'єднання Німеччини й пакту безпеки для Европи. Англійський міністер закордонних справ МекМілан, який проводив на засіданні в минулу п'ятницю 28 жовтня, відчитав текст „договору про забезпеку при об'єднанні Німеччини". Хоча Молотов заявив, що він „перестудіює" той проєкт, проте зараз того самого дня і в наступну суботу повторив старі домагання, що їх ще в липні заявив був Булґанін, та додав нові, які стали цілком неприйнятливі для Заходу. Головне, Молотов домагається, щоб спершу, перед об'єднанням Німеччини, підписано загально-европейський пакт безпеки, в якому взяли б участь також Західня і Східня Німеччини. Західні держави окреслили це відразу, як посереднє ствердження, що Німеччина має бути поділена на час тривання того пакту, себто на 50 років. Дальше, Молотов підкреслив, що об'єднання Німеччини „не може відбутись коштом жадної існуючої частини Німеччини", й тому „соціяльні та економічні реформи", існуючі в Східній Німеччині, мали б зберегтись і надалі. Молотов відступив від свого попереднього становища, яке допускало німецьку армію під умовою, що Німеччина не належатиме до НАТО, і заявив, що взагалі в ніякій формі, також у ступневому розвитку, не можна допустити до відродження німецької збройної сили. Іншими словами, Совєти хотіли б ввести до „зневтралізованої" Німеччини комуністичну господарку, а обеззброєну Німеччину зробити в найближчій майбутності предметом комуністичної підривної роботи й совєтської аґресії — коментують ту совєтську пропозицію західні часописи. Ніякі арґументи західніх міністрів не впливали на Молотова. М. ін. Доллес звернув увагу, що НАТО постало і рішення приєднати Західню Німеччину до західньої оборонної системи народилось щойно після опанування Совєтами всіх сателітних держав, зокрема після перевороту в Чехословаччині, й після блокади Берліну та зброєння у Східній Німеччині. Доллес заявив, що Молотов уважає видно, що безпека для СССР має полягати в тому, щоб Захід зрікся власної безпеки. МекМіллан заявив, що в Східній Німеччині 100,000 війська стояло під зброєю тоді, коли в Західній Німеччині не було ще ніодного німецького вояка. У висліді двогодинної суботняшньої наради Молотов заявив урешті, що він предложить сконкретизований совєтський проєкт об'єднання Німеччини, бо взагалі його тактика полягала досі на легковаженні цієї найважнішої проблеми та на тороченні давніх совєтських фраз про конечність генерального пакту безпеки. У вівторок не буде засідання, бо французький міністер Піне зажадав перерви з уваги на католицьке свято Всіх Святих.

Французький прем'єр Фор дістав знову вотум довір'я

Париж. — Уряд Едґара Фора у Франції врятувався в останню суботу, 29 жовтня, коли то французький парлямент, у голосуванні, що його зажадав був прем'єр під час гострої дебати над пропозицією відбути в грудні ц. р. парляментарні вибори, — висловив прем'єрові Форові довір'я 271 голосом проти 259. Ця хоч і невеличка більшість дозволила міністрові закордонних справ Піне, який прилетів був з Женеви до Парижу на те критичне голосування, негайно вернутись назад до Женеви і просто з летовища поїхати на засідання чотирьох міністрів закордонних справ. Між тими, що голосували проти уряду Фора, був також його попередник, однопартієць Мендес-Франс. Зрешто, опозицію становили комуністи, соціялісти і праві де-ґоллісти. Тепер французький парлямент буде приспішеним темпом дебатувати над зміною виборчої ординації, щоб можна було застосувати її вже в найближчих виборах. Вони передбачені на 11 грудня ц. р.

Англійські науковці про вплив курення на виникнення пістряка легенів

Лондон. — Два англійські науковці Персі Стокс і Джан М. Кемпбел ще раз стверджують, що курення тютюну є одною з причин, які мають вплив на виникнення пістряка горла або легенів. Також занечищене всякими хемікаліями повітря великих міст є причиною більшого числа занедужань на пістряка легенів. Ці два науковці опублікували в „Британському Лікарському Журналі" досліди про 10,000 випадків смерти від пістряка легенів в трьох районах: сільському, міському і мішаному. Вони ствердили, що число смерти від пістряка легенів в сільському районі пропорційно зростало з числом викурених цигарок кожного тижня. Число смертних випадків зростало на одну тисячу на кожних 13-ть цигарок, більше викурених впродовж одного дня.

В СВІТІ

● **Англійський губернатор на Кипрі**, маршал Гардінґ заборонив кипрським грекам святкувати 15-ті роковини відкинення Грецією ультиматуму Італії, а також заборонив кипрським туркам святкувати роковини проголошення в 1922 році республіки в Туреччині.

● **Моше Шаретт** поїхав до Женеви, щоб говорити з Молотовим про загрозливу ситуацію, яка створилася на Середньому Сході внаслідок закупу Єгиптом совєтської зброї, але західні часописи не ворожать Ізраїлеві успіху з розмов з Молотовим, хібащо Молотов запропонує Шареттові продаж комуністичної зброї.

● **Австралійський прем'єр** Мензіс закинув лідерові соціялістичної опозиції Іваттові, що той стояв у зв'язку з Молотовим під час розгляду окремою королівською комісією зізнань і документів, переданих совєтським шпигуном Петровим. Молотов назвав ці документи „фальсифікаціями", а Іватт буцімто з цим солідаризувався. З цього приводу в австралійському парляменті зчинилася така авантура, що Іватта випровадили з засідання.

● **У Глесґов в Англії**, в зоологічному парку, був слон Чарлз, вагою на 5 тонн і висотою на 10 стіп. Рік тому цей зоологічний парк закрито й звірят розподілено по інших парках. Слона ніхто не хотів купити, зокрема відмовився купити зоологічний парк у Швайцарії, бо він зависокий, щоб переїхати швайцарськими тунелями. Колишній власник зоологічного парку в Глесґок видав уже коло 3,000 дол. на його утримання, але не хоче далі видаткуватись і тому слона жде трагічна доля.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПЕРЕДРІШЕННЯ ГАЛИЦЬКИХ УКРАЇНЦІВ

Впродовж останніх 36 років не було ні одного числа „Свободи" з датою 1-го листопада, в якому не відзначено б найбільшої дати в новітній історії Галичини й одної з найсвітліших дат в історії всієї України. Коли 2 травня 1848 року Головна Руська Рада проголосила у Львові єдність „галицьких русинів" з „15-мільйоновим руським народом", то це був тільки перший вияв соборництва українського духа, того соборництва, що мало тоді ще суто культурницький і романтичний, політично нез'ясований характер, бо водночас та ж Рада домагалась створити з Галичини й Буковини окремий коронний край. 70 років, що минули від цієї дати до Листопадових днів у Львові — це і багато, коли рахувати, що це дві ґенерації, і мало, коли тямити, що 578 років тривало на тій землі чуже панування. З кріпацької етнічної маси, в якій залишився тільки „хлоп і поп" і в якій кількасотрічний польонізаційний тиск увів польську мову навіть в доми греко-католицьких священиків — єдиної інтелігентської верстви, що ще залишилась народові — з тієї маси без політичного обличчя створилась впродовж 70 років нація, яка вхопила за зброю, проголосивши своє рішення бути суверенною. І тому піднесення синьо-жовтого прапору на львівському ратуші було останньою буквою в абетці, що її „а" промовила 70 років тому Головна Руська Рада.

Це — світла дата в історії всіх галицьких українців, і тому слушно рік-річно святкують її американські українці, які спершу складались майже виключно з галицьких імігрантів. Слушно теж після воєнно-політичної програ у визвольних змаганнях 1918-1920 рр. з кола самих колишніх старшин Української Галицької Армії вийшла ідея — святкувати ці роковини не як похорон своїх збройних чинів, а як народини великої ідеї, яка все ще живе і є надхненням сучасного й майбутніх поколінь. І тому слушно святкують Листопадовий зрив радісно, а не сумно, схиляючи голови перед тими, що тоді полягли, але дивлячись на них, як на творчих піонерів, а не невдах, що блиснули, як метеор, і зникли без сліду. А що такий підхід до події 1-го Листопада 1918 року в Львові —єдино правильний, доказом цього є факт, що рік-річно святкуємо цю дату і славимо її, як тріюмф духа галицьких українців.

Але це не тільки реґіональне свято однієї галицької вітки українського народу. Це — свято всіх українців на світі сущих, бо акт Першого листопада доказав суцільну єдність усіх українців без уваги на те, хто з них під якою чужою окупацією перебував і як довго був відділений від інших українських земель державно-політичними кордонами. Ця суцільна єдність — це не тільки єдність мови й романтичного сентименту, але й єдність політичного ідеалу — бути разом в одній рідній, незалежній державі. І тому дата 1-го листопада 1918 року стоїть нарівні з датами 14 березня 1939 року, коли то карпато-український уряд проголосив самостійність Карпатської України, затверджену наступного дня крайовим соймом, — і з датою 22 січня 1918 року, проголошення 4-го Універсалу. Очевидно, 4-ий Універсал був часово на самому початку, він був проголошений у Київському центрі всіх українських земель, і він був тим світлим дороговказом, що вказував остаточну ціль українцям в інших чужих державах. Але самостійницькі виступи наддніпрянських українців 22-го січня 1918 р., галицьких у поверх 9 місяців пізніше і карпатських аж в 11 років згодом — це все по суті той самий гін, те саме оформлення всеукраїнської політичної думки, вже не в теорії, у писаній програмі чи декларації, але в ділі підтриманому зброєю.

З приводу 1-го Листопада написано вже чимало і ще будуть чимало писати — під різними аспектами, бо кожна велика подія мусить викликати прерізні рефлексії. До цих аспектів належить роля Галичини й галицьких українців в сумі надбань всієї української нації, зокрема для кристалізації української політичної думки і для спільних змагань за спільний державницький ідеал. До не вичерпаних ще питань належить питання різних історичних умовин, в яких прийшлося жити різним частинам однієї великої Землі Української під різними займанщинами, — як одна займанщина дозволяла краще розвиватись українцям, інша гірше, інша цілком гальмувала той розвиток. У теперішній політичній ситуації такі міркування мають історично-аналітичний характер, а на перше місце вибивається факт отого українського „передрішення", що його пробують квестіонувати деякі теперішні політики. В листопаді 1918-го року Західня Україна словом і ділом передрішила, що хоче бути вільною і українською, а три місяці пізніше, 22-го січня 1919-го року, на Софійській площі в Києві вона разом долучилась до всього українського народу, який передрішив виразно й недвозначно, що він хоче жити у власній, самостійній, суверенній і ні від кого незалежній Українській Державі.

Це було й є те останнє слово і діло українського народу. Воно й залишиться назавжди найвищою аксіомою його прагнень і змагань.

СПОВНІМ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

Від великих днів Листопадового Чину минуло 37 років. За той час виросли вже ряди нового покоління, які не пам'ятають тих часів і подій.

Та збройна боротьба українського народу і досі триває та буде тривати аж до осягнення повної волі українського народу, не дивлячися на величезні жертви, що приходиться складати.

Серед нас живуть ще перші учасники визвольних змагань, які є живим свідоцтвом правди. Велика їх частина живе нормальним життям, але є серед них і жертви, яким зобов'язані ми не тільки пам'яттю, але й поміччю.

Понад пів тисячі наших інвалідів все ще потребує нашої допомоги і опіки.

Пам'ятаймо завжди, що вони безрадні в свої немочі, хворі-окалічені, без надії на будучність.

Але вони недавні воїни наших визвольних змагань, що не щадили свойого здоров'я і наражали своє життя в виконуванні найважнішого обов'язку супроти Батьківщини, супроти нас всіх.

У днях місяця листопада, як кожного року, переводиться серед українського громадянства в ЗДА загальна збірка пожертв на Дар Українському Воєнному Інвалідові. Всі прибутки з листопадових свят теж призначені на допомогу інвалідам. Живучи і вільному світі, маємо можність і спромогу вповні забезпечити кілька сот кол. українських військовиків, що потребують нашої допомоги.

В людському житті важливі вчинки, а не слова. Вчинком, який винні ми героям українських визвольних змагань, — є активна допомога інвалідам. Тому в збірковій акції не може нікого з нас бракувати. Хто має в серці українські почування, — повинен допомогти щедрою пожертвою нашим колишнім воякам.

Не зволікайте з виконанням цього священного обов'язку в доказ пам'яті про українських вояків, окалічених на фронті боротьби за Україну.

І. П.

УКРАЇНСЬКИЙ БІЙ ЗА ЛЬВІВ

Бої за Львів почалися вже давно, ще з моменту його заснування, що його сімсотні роковини відзначувано недавно. Не було на протязі віків одного десятиліття — щоб вони не велися — в тому чи інакшому виді. Історія Львова — це одна довга, нескінченна черга воєнних подій — нападів, пожеж, боїв, облог і ще довша хроніка тихої, безупинної боротьби української крови за здобуття, за утривалення Львова за Україною.

В нашому століттї, за нашої пам'яти перший великий бій за Львів, що його завершенням став 1 листопада 1918 року, почався Шевченківським — січово-сокільським — здвигом в червні 1914 року, першим великим походом галицького українства на Львів — столицю австрійського королівства Галіції і Льодомерії, на ділі польської сфери панування і по тому — коли почалася перша війна — вимаршем до бою перших після довгих століть українських збройних формацій — Українського Січового Стрілецтва. І Шевченківський здвиг і Усеси — це був перший український виклик: Ідемо на Львів! Так усвідомили ,так зрозуміли його довговікові загарбники Львова, готуючись до відпору нашого наступу.

В умовах воєнного безпросвіття — затяжних позиційних боїв на східньому фронті не було місця на вияви боротьби за Львів. Але — не зважаючи на воєнний стан, спалахнула ця боротьба на мить в лютому 1917 року, коли польська вулиця виступила до бурхливих демонстрацій проти Берестейського миру, що за вістками деяких газет віддавав Галичину в м а й б у т н ь о м у Українській Державі, і в березні 1917 р., коли українці Львова, відгукуючись на березневі події на Наддніпрянщині, єдналися з Києвом у єдино, у велелюдній маніфестації, замаяній українськими прапорами і засипаній стяжками із написом „Вже воскресла Україна!"

Листопад 1918 року був завершенням цього етапу боротьби за Львів, здійсненням кинутого в 1914 році визову. Те, що зробила у Львові горстка українського воїнства, здобуваючи і роззброюючи ґарнізони і встановлюючи українську владу в місті, окупованім ворогом на протязі довгих століть ,не тільки фізично, але й духово, — було чимось, чого не сподівався і не чекав не тільки польський займанець (що був ним навіть на протязі австрійського часу), але чого не чекали, в що не раз не могли повірити і ми самі. Де ж уперше по довгих століттях українці галицької волости, хитрі Паньки — за визначенням Михайла Грушевського, — хлопи й селюки в загальному — взяли за зброю, щоб встановити не тільки у Львові, але в усій Західній Україні свою державну рацію. Не має ваги, ні значення те, що Львова, Перемишля (що його здобував із горсткою воїнства Микола Євшан-Федюшка), чи інших міст не повелося вдержати. Листопадовий чин дав нам у висліді Українську Галицьку Армію, Західньо-Українську Народну Республіку й акт соборности — день 22 січня 1919 року, коли воєдино злилися розділені віками всі українські землі.

Боротьба за Львів не припинилася навіть після закінчення воєнних дій. Перше Листопада — хвилеве здійснення наших мрій: українські залоги в Цитаделі і по всіх касарнях, український прапор на ратуші — пережили ми всі і зберегли це переживання глибоко в наших серцях Не треба було ні щорічних святкувань, ні академій — кожен крок, кожен прохід по дорогому нашому місті пригадував нам Листопадові дні. Подіравлені кулями мури Цитаделі, пошти, Сойму, вмуровані самим же ворогом в мури церков українські шрапнелі і гранати, оборонні рови на Кайзервальді — все те нагадувало нам неминучість здійснити заповіт, залишений тими, що полягли за Львів, що поривалися його здобути. Почалася боротьба — тиха, щоденна, наполеглива і невсипуща за відбудову знищених українських становищ, за поповнення рядів львівського українства, за здобування нових, зокрема, економічних позицій.

Історія Львова в перших повоєнних роках записала такі сторінки, як створення й удержування на протязі п'яти років таємного Українського Університету з усіма факультетами, єдиного, здається, в історії модерних часів. Підпільну військову підготову — вишкіл у володінні зброєю й у веденні боєвих акцій започаткувала теж у той час Українська Військова Організація, створена активом учасників боїв за Львів і за Київ: Коновальцем, Мельником, Палієвим, Сушком, Головінським та іншими.

В перше десятиліття Листопаду — дня 1-го листопада 1928 року — впав другий український визов: Ідемо на Львів! Це ж знову всупереч усім логічним міркуванням, всупереч — здавалося б — здоровому глуздові, всупереч всяким очікуванням — по десяти роках українці заманіфестували свою волю бути господарями Львова. Це знову на коротку мить замаяли українські прапори і на Високому Замку, і на Університеті і на залізничому головному двірці у Львові. Це знову в зударі з польською поліцією впали перші стріли.

Дальші роки — це знову ж довга черга боїв і поразок. Але, — не зважаючи на останні, не зважаючи на переслідування, людські і матеріяльні втрати, що були в тому позірно мирному часі — український Львів ріс у силу. Українці здобували позицію за позицією: господарські станиці росли і кріпшали, установи сильнішали, український елемент у Львові збільшувався. І коли прийшов третій етап боротьби за Львів — спричинений і приведений не нами, але зброєю нового ще грізнішого для України потенційно чинника — гітлерівської Німеччини, то українці після знову ж коротко триваючого проголошення відновлення української державности мали вже не тільки всі важливіші пости в Управі міста включно з посадником, але й усі торговельні станиці, що досі належали здебільша чужинцям, перейшли в українські руки, в руки донедавніх сільських крамарів і кооператорів, що мали за собою блискучий досвід боротьби за економічне самовизначення українського села.

Сьогодні Львів під новим займанцем. Чужі військові залоги стоять на Цитаделі і в львівських ґарнізонах. Чужа мова — хоч і поруч української, лунає по урядах й офіційно наше місто зветься навіть і в т. зв. українській мові не Львів, а Львов. На вулицях Львова багато чужих пришельців — з московського Сходу, Сибіру. Але українська кров далі бореться за Львів. Панівний у Львові в основному — український елемент, той, що прийшов із сіл, що пам'ятає добре не тільки листопадову українську трагедію, але бої і походи Української Повстанської Армії, що постала з колишніх УВО й ОУН, що її командантом був львов'янин — Роман Шухевич.

Четвертий, останній етап боротьби за Львів почнуть вони — сьогоднішні українці Львова. Почнеться він в час, коли прийде визволення цілої України: Києва, Харкова, Ужгорода, Чернівець, Луцька і Краснодару ,коли впадуть у вуличний порох чужі червоні прапори займанця, коли розсиплються чужі московські пам'ятники і коли українці-вояки з усіх сторін світу — московських займанщин в Европі, Азії — вернуться на рідну землю, щоб як колись — учасники Листопадового чину, що поверталися виснажені й обідрані з далеких фронтів — встановити разом з українським селянством і робітництвом вже єдину для всієї України державну правду.

Б. Кравців

НАЙМОЛОДША РЕСПУБЛІКА

У середу 26 жовтня ц. р. в столиці Південного В'єтнаму, Сайгоні, запроклямовано республіку та її першого президента — Нґо Дінга Дієма. Це проголошення було безпосереднім і логічним наслідком плебісциту з 23-го жовтня, який відбувся в цій країні і в якому названий в'єтнамський діяч із високою европейською освітою та католицького віровизнання здобув світлу перемогу. І хоч у тому плебісциті йшло ніби про вибір між особами, бо близько 5,500,000 управнених до голосування громадян дістали в руки дві світлини — Нґо Дінга Дієма і дотеперішнього голови В'єтнаму Бао Даі, проте багато важливішою справою було одного з тих діячів „передерти" й викинути поза борт політичного життя, а другого вивищити у політичній кар'єрі.

Ішло тут у першій мірі про далекосяжну й уперту боротьбу поміж міжнародним комунізмом, керованим в цій країні з Пейпінґу, та в'єтнамським націоналізмом, що на нього ставив вільний світ, як на свою карту. Але боротьба проти комунізму до того часу не могла мати повного успіху, поки цей останній демагогічно утотожнював вільний світ з колоніялізмом, і, згідно з Ленінською наукою, представляв власне себе, комунізм, як противага націоналізму в боротьбі проти колоніялізму. В даному випадку Бао Даі був ставленцем Франції, яка 14 червня 1949 року проголосила була його головою цілого В'єтнаму. Правда, Франція вбачала у ньому також союзника в боротьбі проти комунізму, сподіваючись, що Бао Даі, колишній дідичний володар Аннану, який в хаосі, що опанував був ту країну, абдикував у серпні 1945 року, — матиме популярність серед населення і буде не тільки зберігати В'єтнам у льояльності до Франції, але й успішно поборювати ворохобницьку партизанку, тоді ще у початковій стадії. Однак, виявилось, що ці дві речі — колонія і вільна, спокійна країна — одна одну виключають.

Таким чином Бао Даі щораз більше спадав до ролі виключно французького колоніяльного знаряддя, а його особиста пересічність і нездібність грати ролю національного лідера та керівного державного діяча — приспішили його політичне банкрутство. Идучи слідом різних східніх кациків, він ставив понад усе особисту вигоду.

Тому він радо послухався „поради" своїх кепських французьких дорадників, які воліли мати навіть паперового голову В'єтнамської держави поза її межами, щоб французький губернатор, високий комісар чи генеральний резидент — назва байдужня — мав якнайсвобіднішу руку, і тому близько двох років жив постійно на французькій Рів'єрі. Його участь у державних справах полягала в конферуванні з політичними інтриґантами та у висиланні час від часу листів, депеш і різних диспозицій з Рів'єри до Сейґону, якими він втручався головно в місцеву боротьбу за владу і впливи. Такий стан довго не можна було стерпіти. Мужем Провидіння в'єтнамців став Нґо Дінг Дієм, молодий прем'єр, який виявився людиною впертою, послідовною, в однаковій мірі фанатичним антикомуністом і завзятим противником французького колоніялізму. Він справився з внутрішньою опозицією релігійних сект, що мали власні „приватні" військa і пробували штовхнути край в пропасть громадянської війни. Він почав запроваджувати соціяльні та господарські реформи і підносити культуру країни, знаючи, що це єдино поставить тривку гать комуністичному наступові. А скріпивши країну всередині, розпочав одвертий бій з Бао Даі, іґноруючи його „декрети" про димісію уряду, заборону плебісциту і т. д. Поквапність, з якою З'єдинені Держави, Англія і навіть Франція визнали Нґо Дінга Дієма президентом наймолодшої у світі республіки, припечатала долю Бао Даі і потвердила правильність політики, що її у В'єтнамі вели З'єдинені Держави, які від самого початку підтримували Нґо Дінга Дієма, не зважаючи на невдоволення збоку Франції.

Ця справа має актуальне міжнародне значення, бо стоїть у найтіснішому зв'язку з перемир'ям, що його проголошено в усьому Індо-Китаї, після Женевської конференції 21 липня 1954 року. У тому перемир'ї В'єтнам поділили на дві половини по 17-ій паралелі, віддавши північну його частину величиною коло 77,000 кв. миль з 12 мільйонами населення комуністам, а південну частину величиною коло 50,000 кв. миль з 10 мільйонами населення, залишивши вільною. За тим договором, що його зліпили тодішній міністер закордонних справ Англії Іден, Молотов, Чу Ен-лай і Мендес-Франс ,об'єднання В'єтнаму мало б відбутися в липні 1956-го року, після переведених, за взаємним порозумінням обох поділених частин, виборів. Але південних в'єтнамців ніхто не питався згоди, коли ділили країну, і ніхто в їх імені того перемир'я не підписував. Знаючи, що по семилітній громадянській війні вибори можна буде виграти тільки після переведення конструктивних реформ і запровадження ладу і добробуту ,Нґо Дінг Дієм з виборами не квапиться. Покликаючись на факт непідписання Женевського договору, який з цієї причини його не зобов'язує, він став на принципіяльному становищі: загальні вибори в цілому В'єтнамі можуть мати тільки тоді глузд, коли буде ґарантія, що в північній комуністичній частині запанують умовини, при яких виборці не будуть боятися голосувати згідно з своїм переконанням. А вести переговори з комуністами він взагалі відмовився.

Для Франції, яка підписала договір з комуністами, така ситуація незручна, і вона натискала на Нґо Дінга Дієма, щоб поступився з свого становища. Так само Англія вважала, що становище Нґо Дінга Дієма дискредитує посередницьку ролю, що її грав тоді в Женеві Іден. Але вислід недільного плебісциту змушує Лондон і Париж дивитись іншими очима на цього в'єтнамського діяча. Бо англійці й французи таки рахуються з волею народу й шанують висліди загального голосування, особливо, коли знають, що ці висліди несфальшовані. Таким чином Нґо Дінг Дієм, а з ним і цілий Південний В'єтнам великою мірою скріпили свій авторитет у міжнародному світі і відразу стали самостійним політичним чинником. Тому проголошення Південно-В'єтнамської республіки треба вважати за поразку комуністів у їх намаганні захопити легко й швидко Південний В'єтнам під своє володіння. І коли у французькому парляменті противники прем'єра Фора використовують цю подію для його поборювання, то все ж, з ширшого міжнародного аспекту, це була позитивна подія, як поважний удар по комуністичних плянах.

ЛИСТОПАДОВА МІСТЕРІЯ

Вдягнулось місто в червінь листопаду,
Як і тоді — у той прекрасний час,
Коли збігались кулі на нараду,
Вогнем розприскуючи раз-у-раз;

Коли з піснями про калину в лузі
Із піль далеких вітер тугу ніс
І кидав дім, закоханий в цій тузі,
Коня досівши, смілий гімназист;

Коли дівчина, вийшовши по воду,
Дивилась довго на стяжки доріг,
З ясних очей злетів порив до сходу
І сум росинкою до вій приліг.

Чудовий час безмежного пориву!
Десь кінь ґальопом крізь поля жене,
А вітер прапором розвіяв гриву...
І знову снишся ти, прекрасний сне, —

Романтико нестримного ґальопу
І заклику відлітних журавлів,
Що ще тоді зродилася в окопах
Під тихим небом — серед сірих піль.

І знову місто в прапорах яскравих,
І знову в'ється малиновий шлях;
Здається, ось з-за міста, з-за застави
Прийде хтось близький хто у серці ляг.

І наче коні копитами дзвонять,
Дівчина хусткою замаяла з вікна, —
І, вслуханий у давній, світлий гомін,
Коня виводить хлопець тайкома.

І наче ждем когось у тихій тузі,
І наче ждем її: княжну — весну,
Що похилилась, мов калина в лузі,
Та що її — калину підіймуть.

І наче знову грають кулемети,
І розприск стрільн, свист куль, гарматний рев,
І загорілись червінню баґнети
В осіннім сонці — в золоті дерев.

І враз так дуже хочеться повірить,
Чолом припавши до холодних шиб,
Що це вони ідуть в шинелях сірих,
Що їх запал — живий, ще не погиб.

ОСТАП ТАРНАВСЬКИЙ

Вол. Дорошенко

ВІДНОШЕННЯ МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО ДО ПРАВОСЛАВІЯ І ПРАВОСЛАВНИХ

(1)

Подана нижче стаття дир. Вол. Дорошенка є останнім розділом його більшого нарису „Митрополит Андрей Шептицький на тлі доби", написаного торік з нагоди десятиліття смерти Митрополита. Нарис цей складається з трьох окремих частин, що мають самостійне значення: І. „Від русина до українця під прапором Унії" — про те, яку вагу в житті й діяльності Митрополита мала ідея об'єднання Церков як привела вона його до українського табору та як зростав авторитет його серед галицько-українського громадянства від неґації до загального признання; ІІ. „Митрополит А. Шептицький і об'єднання Церков" — опублікована в останньому випуску журналу „Логос" (т. VI, кн. 2) і ІІІ-тя, яка подана нижче.

Ред.

Це дві різні справи — релігійна й чисто людська. Православієм Митрополит не погорджував. Навпаки, він уважав, що серед простого народу на Наддніпрянщині збереглася православна віра від часу св. Володимира в своїй первісній чистоті, ідентична з православієм греко-католиків. Православіє українськoї інтеліґенції на Наддніпрянщині, хоч як дуже зазнало впливів петербурзького Синоду, все ж таки стоїть близько до православія широких мас українського народу. Це ,очевидно, наповняло Митрополита вірою в повну можливість поєднання обох віровизнань. Така настанова диктувала йому й його політику супроти православія і православних, — іти до них з отвертими раменами, з щирим серцем, старатися з'єднати їх ласкою й братньою любов'ю. Такої політики вимагала й та висока місія, служити якій прирік він іще в своїй молодості й не переставав цього робити до смерти. Вимагав цього й його український патріотизм, що його він засвідчив ділами цілого свого життя. Митрополит сам це ствердив у своїм посланні до православної інтеліґенції з 3 березня 1942 р., зазначаючи, що він писав це посланіє як патрот-українець. Нарешті ця його зичливість до людей взагалі, а до земляків зокрема, була домінантною прикметою його природної вдачі.

Митрополит Андрей був людиною великої доброти й цією добротою огортав і православних. Очевидно, дослідник його життя й діяльности може далеко докладніше розповісти про цю сторінку з його біографії й удокументувати її цілою низкою фактів, але я тут говоритиму тільки про те, чого я сам був свідком. Я ніколи не забуду, як по - батьківськи поставився Митрополит у серпні 1914 р. до мене і моїх колеґ із Союзу Визволення України перед нашим виїздом до Відня та благословив нашу працю. Візитівка, яку він дав нам — Донцову, мені й Жукові, — врятувала нам життя.

Про цей епізод я розповім окремо, бо тут не місце про нього розводитися.

Як опікувався Митрополит ще перед першою світовою війною й пізніше нашим великим малярем Олексою Новаківським та скульптором Михайлом Паращуком православними земляками з Наддніпрянщини, це річ загально відома. Менше знають у нас про ту зичливу опіку, якою огортав Митрополит так званих „петлюрівських" еміґрантів, що в 20-их роках, з упадком української державности, осіли у Львові.

Він допомагав їм не тільки морально, але й матеріяльно, передовсім тим, що давав їм у себе притулок. Хто пам'ятає ті часи, знає, як невимовно тяжко було тоді знайти у Львові вільне мешкання. Це було майже неможливою річчю навіть для людей заможних, а що вже говорити про бідних еміґрантів. І от Митрополит дає в забудуваннях св. Юра мешкання визначним представникам цієї нової наддніпрянської п р а в о славної еміґрації. Тут дав захист він поетові Миколі Вороному, проф. Леонідові Білецькому й меценасові Михайлові Корчинському. Знайшли в нього захист і професор Іван Огієнко (теперішній православний митрополит Іларіон у Канаді), й маляр Павло Ковжун, і інженер Людвик Седлецький, відомий більше в житті і в літературі Сава Крилач, і інженер Володимир Піщанський. Він дав їм мешкання в митрополичих будинках на вул. Вроновських коло Цитаделі. Туди ж згодом перейшов і меценас Корчинський.

Бідоласі Вороному Митрополит ніколи не забував, коли поет його відвідував, дискретно вложити в кишеню відповідну суму.

Великою увагою оточив він і славного нашого маляра і вченого хеміка Петра Холодного, якого дуже шанував за його талант. Проф. П. Холодний ставився до греко-католицької Церкви як до рідної і багато попрацював для прикрашення її святинь. Досить згадати його чудовий іконостас і розпис стін каплиці Духовної Семінарії, образи й вітражі Успенської Церкви. Ректор Духовної Академії, пізніший наступник Митрополита Андрея, о. Йосип Сліпий оповідав мені по смерті Холодного, що якби він помер був у Львові, то св. Юр улаштував би йому величавий похорон. Допомагав Митрополит і другому маляреві-наддніпрянцеві покійному Василеві Дядинюкові.

В останньому часі Митрополит, скільки міг, допомагав відомому архітекторові-маляреві Василеві Кричевському, коли він перебував у Львові, втікши за німців перед большевиками.

Проф. Іван Огієнко бував частим гостем Митрополита, який пізніше у своїм листі до нього, як Архиєпископа Холмського Іларіона, з 21. X. 1941. згадував про це „давнє і добре знайомство, яке смію назвати приязню".

У Митрополита працював, як його особистий архівар, киянин, старшина армії УНР, проф. Іван Шендрик, який користувався його приязню й пошаною. На доручення Митрополита Шендрик об'їздив Волинь і вишукував для його архіву різні рідкості — старі друки, рукописи й ікони. Шендрика запроторили були поляки перед війною до Берези Картузької, а большевики ув'язнили й мабуть замордували в 1940 році.

Митрополит Андрей дуже тішився н а д д н і прянськими прозелітами. В Духовній Академії було пару студентів із колишніх петлюрівських військовиків. Один із них, старшина кіннотчик Іван Гаврик, скінчивши Академію, став греко-католицьким священиком, під іменем о. Ігоря. Перебуває тепер у Канаді, в Лондоні, Онтеріо.

Але, розуміється, якесь „душехапство", переманювання поодиноких православних на унію, було в засаді несприйнятливе для Митрополита. Воно бо перечило його благородній натурі й поглядам.

Найважніше завдання всіх унійних заходів, — казав він, — мусить полягати в тому, щоб зміцнити думку наших східніх відокремлених братів у тому напрямі, щоб вони самі вважали за бажане і прагнули з'єднання з осередком католицької Церкви. Те, що в цьому напрямі могло б бути осягнене, було б тисячу разів важніше, ніж будь-які індивідуальні навернення. Якщо й здобувається якась кількість окремих індивідуальностей, то це осягається часто такими способами, які відштовхують від Церкви загал нез'єдинених" (див. ст. 135 брошури д-р Ст. Барана, який подав ці слова Митрополита за працею д-р Е. Вінтера „Візантія й Рим у боротьбі за Україну").

ЛИСТОПАД — МІСЯЦЬ ВОЄННИХ ІНВАЛІДІВ — ЗЛОЖІТЬ ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ДАР УКРАЇНСЬКОМУ ВОЄННОМУ ІНВАЛІДОВІ

Іван Р. Костюк

ПАМ'ЯТАЮ, ЯК СЬОГОДНІ...

(Спомин про Листопадові Дні).

Пам'ятаю, як сьогодні...

Це було два роки до початку першої світової війни, коли нашого батька покликали до Відня на службу австрійському цісарю. Ми, тобто я з матір'ю, старшою сестрою і старшим братом, мешкали тоді у Львові недалеко залізничної с т а ц і ї Львів-Підзамче, а при вулиці Жовківській ч. 62 була наша українська захоронка і народна школа ім. Короля Данила. Там жила моя бабуня, татова мати, в якої я зранку до вечора перебував, сухаючи казок та вивчаючи на пам'ять всі, навіть найтрудніщі молитви. Наш тато приїздив до нас на відпустку, привозячи завжди гостинці. Ми зі старшим братом найбільше любили олов'яних жовнярчиків зі справжніми міньятюрними рушницями, скорострілами, гарматами та військові, проп'ам'ятні картки - альбоми з жовто-чорними прапорами й чорними орлами. Сестра вдоволялася пишними ляльками, що закривали очі і говорили „мама".

А коли в 1914 році на площі ‚Сокола -Батька" у Стрийському парку з'їхалися на Здвиг наші Соколи, Січовики, УСС й багато - багато дівчат у пишних строях та хлопців у вишиваних сорочках і на конях з жовто-блакитними прапорами, Ти, наша Мамо, причепурила своїх дітей і ми разом з Тобою і школярами із Короля Данила пішли туди, де співали „Ще не вмерла Україна" і де володіла всевладно наша рідна мова. А коли Ти стривожена разом з нами ввечорі верталася трамваєм додому, Ти нам сказала, що буде війна і ми довго не побачимо вже нашого тата. В трамваї, пам'ятаю це добре, справжній УСС припняв мені до моєї вишиваної сорочинки свою відзнаку, поцілував Твою руку і взяв мене на коліна. Цей УСС, приятель нашого батька, як Ти нам згодом згадувала, пішов на війну і згинув за Україну. Срібну відзнаку з Архистратигом Михаїлом Ти берегла довгі-довгі роки і припинала мені на груди рік-річно, коли повторялися дні 1-го Листопада.

А як повстала Україна і на вулицях нашого міста не було видно людей в цивільних одягах тільки військових, обвішаних ґранатами та з рушницями в руках і жовто - блакитними трояндами на військових шапках, Ти, моя Мамо, чогось заметушилась. Пам'ятаю як сьогодні: Ніччю 1-го Листопада 1918 року Тебе не було вдома. Ти прийшла аж рано, змучена і затривожена. Ти переглянула кімнати нашого мешкання й поховала якісь папери. Ти сховала також срібну усусуську відзнаку УСС з Архистратигом Михаїлом і татову пістолю. Під вечір прибув до нас тато. Він прийшов з далекої Італії, з-над Ізонцо. Ви обоє щось довго говорили потайки перед нами, а на прощання тато поцілував Тебе і нас та подався на пусту залізничу стацію Підзамче. Ти розказала нам пізніше, що тато пішов воювати за Україну.

На вулицях рвалися шрапнелі і чути було постріли з рушниць, а Ти кудись вибігала, виносячи з хати хліба та коновку з кавою, яку Ти потайки перед нашими сусідами — поляками варила в кухні на примусі. Ми спали й днювали в пивниці. Всі вікна в нашому одноповерховому домі були вибиті, а до наших кімнат попадали відламки ґранат і крісові кулі, які, Ти Мамо, ще довгі роки після війни зберігала неначе реліквії. Наші сусіди — поляки, за вийнятком дверника дому Лещука та його дітей, дивилися на нас вороже, перешіптуючись між собою, та посилали нам погрози п'ястуками. А як Ти, неначе орлиця з'являлася біля нас, щоб нас накормити, всі нараз втихали й облесливо питались Тебе: „Цо новеґо" і „ґдає вальчон насі"?. А „наші", що то за Україну стріляли до „їхніх" — залягли таки тут, оподалік нашого дому в стрілецьких окопах, поза залізничим шкарпом та посилали смертоносні гостинці по той бік Жовківської вулиці, звідкіль поляки обстрілювали залізничу стацію та держали весь час наш дім під обстрілом. Ми чули й бачили, як Ти частенько порозумівалась з Лещуком, а він, виходячи обережно за Тобою, відкривав та закривав залізну браму нашого дому.

А як одного дня не було Тебе біля нас, Мамо, ми потайки перед Мсцьом Затадзкім, що то ми з ним колись кічку грали на Оріхівці і Загасилку, змовившись з Юзиком і Михасем Лещуками, вилізли з наших леговищ у підвалі та через розбиті вікна у залізній брамі вирвались на вулицю подивитись на цю Україну. Та не довго ми раділи на свободі. Нас усіх зараз же затягнули великі вояцькі руки у рів, де ми побачили зарослі обличчя грізних воїнів і почули українську мову. Вояки намагалися нас всадити назад за браму, погрожуючи при тому військовими поясами. А стріли весело свистіли понад нашими головами і високо рвались у повітрі шрапнелі. Нам це подобалось і Маріян, брат мій, що то найстарший був між нами, просив вояків взяти нас до війська. Ми українські діти й хочемо воювати за Україну! Щойно Ти, Мамо вибавила нас від цісі небезпечної для нас забави, з'явившись в окопах з коновкою кави та теплими ще паляницями. Ми тоді пізнали, куди Ти завжди пропадаєш та кому Ти виносиш їсти! Два дебелі вояки силою внесли нас за браму і ми припали до Тебе як курчата до квочки. Ти веліла нам вернутись назад до пивниці, а сама подалась на перший поверх, до нашого розбитого мешкання готовити для вояків вечерю. Ти цілими днями і ночами була завжди на ногах і з'являлася біля нас на часочок прилягти біля нас на соломі, накормити нас та задрімати на часочок.

А наші сусіди — співжителі темного підвалу з кожним днем все більше й більше слідкували за Тобою. Вже не усміхалися до Тебе та не питалися про новини на фронті. А найбільше той австрійський жандарм Заґродзкі, що то в найдальшому куточку пивниці висиджував годинами і прикривав голову коцом, коли надворі чути було постріли, нишпорив за Тобою своїми злими, котячими очима. А я Каміньскі і Зборовскі і Завадзка і Збишецка, Твої постійні гості, що то приходили колись постійно до Тебе на позички і на сплетні, тепер не ті стали, не говорили з Тобою і не питались вже Тебе: „як длуґо бендзє єще та безмисьльна жезь двух братніх народуф"... Всі вони завзялись на Тебе, Мамо. Вони бо знали, що Ти вдома з нами говориш по українськи, що наш тато стріляє десь там на вулицях міста до їхніх вояків. Що ми хочемо нашого Львова і України! Всі вони готовили для Тебе осоружну помсту. Та Ти, Мамо, була добра й мудра. Ти не звертала на ніщо уваги. Ти далі була для нас нашим ангелом - хоронителем, а для наших знеможених вояків куховаркою, медсестрою і опікункою. І як довго крізь вибиті шибки в вікнах пивниці можна було бачити, що на Високому замку повіває гордо український прапор, а з окопів біля дому лунає українська мова, вони не важились діяти.

А ось одного дня, а було це на третьому тижні листопада, коли ми з Маріяном і Лещуками виповзли знову тихцем із наших лежанок поглянути, що діється надворі, наших приятелів-вояків вже не було в окопах. На вулицях вже не рвалися шрапнелі, а до наших вух долітали лише рідкі постріли з рушниць і скорострілів здалеку. Ми затривожились з л о в і щ и м с п о к о є м та не подались назад у сховища поміж зненавиджених сусідів. Гнані цікавістю дітей ми рванули в напрямі залізничих рейків та магазинів, що напроти млина Аксельбрада вгиналися під навантаженням всякої всячини. И тут ми не побачили вже вояків з трояндами на шапках, що берегли цього добра. Всі рейки були забиті вантажними й особовими поїздами, що без паровозів, неначе сирітки, стояли без мами. А серед них, немов шаранча ,скоро й справно звивалися довколишні мешканці — розкрадаючи, що попало, та виносячи все в мішках попід мури домів вздовж залізниці та вулиць Залізничної, Оріхової, Караїцької, Строма, Огіркової, Підзамча й Жовківської. За прикладом дорослих й ми залізли до розбитого товарового вагона та на наше найбільше щастя найшли там зброю, на яку так давно ми з тугою чекали. Оп'янілі від щастя ми миттю озброїлися шаблями, багнетами, довжелезними рушницями, поясами з ладівницями та залізними шоломами. Ми вибігли на Оріхову вулицю, що то позаду млина Аксельбрада і почали війну за Україну...

(Закінчення буде).

ЛИСТОПАДОВИЙ СПОГАД

В другій половині листопада 1918 року в Золочівськім коші настав рух, проголошено строге поготівля. Стрільцям не вільно виходити за брами касарень. Старшини чогось не ходили, а бігали від Команди Коша до сотень. Довідавшись від команди, що наша залога Львова вийшла з міста. Наш курінь мав відійти під Львів. В коші було приблизно чотири сотні, сотні мали по 200 стрільців самих добровольців, бо український уряд ще не проголосив мобілізації. Незабаром приказ змінено, і дві сотні під командою сотника Заліпськго, як курінного команданта, від'їхали під Львів. Інші дві сотні, одна золочівців, друга радехівців, мали відійти до Києва, під командою сот. Цегельського для скріплення Січових Стрільців полковника Коновальця.

По дорозі до них прилучили дві сотні з Гуцульщини. В Києві розділили ті сотні до першого і третього полків Січових Стрільців. Під Львів відійшла 1-ша сотня, командант — поручник Ониськів, чотові чотар Харкавий, хор. Михайлів, хор. Ворона. Командантом 2-ої сотні був поручник Примак (чотових на жаль, не пам'ятаю). З цим півкуренем відійшов хор. лікар Заячківський і дві медичні сестри. Перед полуднем сотня за сотнею при звуках оркестри (дириґент сл. п. — Гайворонський) відійшли на залізничу стацію. Сотні заваґонувались, поставили два скоростріли на паровіз, а два в заднім вагоні і в бойовім поготівлі від'їхали до Борщовиць. З Барщовиць відійшли до села Пруси, де залишились на віч, щоб рано маршувати на призначене місце до Ляшок Мурованих та Малехова. Вночі наша стежа дала знати, що наближається ворог. Сотник Заліпський зарядив збірку і тому, що не був обзнайомлений з тереном і не мав телефонічного получення, відійшов до села Курович, де була команда Групи — Схід. (Пізніше Четверта бригада). До Курович прийшли ми рано.

По короткім відпочинку сотник Заліпський дістав інструкції, які села має пройти, щоб дістатись на призначене місце, де має стояти XI курінь Сот. Заліпський дав приказ і перша сотня зайняла село Пруси і наступала на село Сороки. Там ворог ставив опір, але чота під командою хор. Підсонського обійшла правим крилом і ворог відступив до села Ляшки Муровані. В тім наступі згинув, поцілений в о р о ж о ю кулею, старшина XI-го куреня, хор. Підсонський, який висунувся вперед.

Наступ продовжувався на село Ляшки Муровані, де ворог ставив завзятий опір, і де впали трупи по обох сторонах. У нас згинув, поцілений кулею зі скоростріла другий старшина хор. Михайлів. Після короткого, але тяжкого та завзятого бою викинули ми ворога з Ляшок, за село Френелівку. В тім часі друга сотня під командою пор. Примака наступом правого крила відкинула ворога з села Малехова до *Збоїск*.

Сотні обсадили здобутий терен, 1-ша сотня зайняла Френелівку, аж до залізничого моста Львів — Рава Руська, 2-га сотня від моста на право попри село Малехів до Фільварку.

Тим часом обидвох наших старшин, які перші з XI-го куреня зложили своє молодече життя за Батьківщину, відвезли до Золочева.

Славної пам'яті хор. Підсонського поховано з почестями на золочівськім цвинтарі, біля входової брами. Славної пам'яті хор. Михайлова забрала рідня до рідного села і там його поховали.

На новий рік 1919 прийшла сотня під ком. пор. Ковальчука, так звана пробойова, і ще одна сотня під ком. пор. С а й к е в и ч а. Зорганізовано сотню скорострілів, ком. пор. Іванів. Також при курені зорганізовано відділ піонерів під ком. сл. п. сот. Заліпського.

XI курінь IV-ої бригади стояв на здобутих теренах до квітня 1919 року. Ворог на всіх відтинках відсунув був наші війська, але XI куреня не зрушив з місця. Навпаки XI курінь в березні зробив наступ на село Збоїска, при помочі артилерії, а то батерії пор. Бучака, яка стояла в ліску, а батерія сот. Аптера (жида) стояла в Дублянах. Наступаючи на Збоїска, забрали ми в полон ворожу заставу та багато военного ма- ми змужені були відступити, теріялу. В квітні 1919 року залишаючи за собою терен, злитий кров'ю хор. Підсонського і хор. Михайлова та стрільців, бо ворог загрожував нам оточенням.

Не знаю, чи стоять там кам'яні хрести на м о г и л а х стрільців, а між ними марморовий нагробник хор. Підсонського. Чи положить хто квіти в Листопадові роковини на їх могили?

Нехай цей скромний спомин буде замість квітів.

Василь Масник.

СПРАВА ГРОМАДСЬКИХ БІБЛІОТЕК

Говорити про значення книжки для кожної культурної людини — річ більше як зайва. Знаючи про річну кількість виданих книжок в даній країні, легко можемо судити про культурний рівень жителів цієї країни.

Це не пуста фраза, що книжка — духова пожива кожної культурної людини, а особливо рідна книжка, без якої нині не можуть обходитися багато наших людей, зокрема тих, яким через старший вік опанування чужої мови іде тяжче, ніж молодшим людям. Але навіть тим молодшим, що вже ніби опанували мову країни побуту ,ніщо не може заступити рідну книжку.

Отже, знаючи важливість рідної книжки, поставимо питання: а як справа з українськими бібліотеками в місцях скупчення української імігранції в ЗДА? Якщо так, як це доводилось бачити авторові цих рядків уже в двох місцевостях, то вона вимагає негайного і поважного застановлення проводу українських громад.

Правда ,в одній із місцевостей, поза збіркою на УККА чи ЗУАДК, громадське життя майже не існувало внаслідок малої кількости наших людей. Але в другій місцевості, де є понад 70 українських родин, в тому числі більше як половина осіб з високою освітою, в громадській домівці, у шафці, є лише кілька немилосердно обшарпаних книжок і в такому ж жалюгідному стані кільканадцять брошурок, журналів. І це все. Хтось подумав би, що причиною такого стану бібліотеки є мале число бажаючих читати свої книжки. Але так воно злѐ не є. Охочих читати є багато, але бракує охочих зайнятися поліпшенням такої важливої ділянки в громадському житті, якою є бібліотека.

Пригадаймо собі, яку важливу ролю відіграли бібліотеки при „Просвітах", чи гуртках „Рідної Школи" в Західній Україні, поміж обома *світовими війнами*. Якщо наш нарід осягнув був тоді такого високого рівня національної свідомости, яка була не тільки сіллю в оці наших окупантів, але й подивом для них, то це сталося якраз завдяки тим бібліотекам, твореним в убогих матеріяльних обставинах. Дуже часто в такій сільській бібліотеці було не кількадесят, а кількасот добрих книжок.

А нині, живучи в достатку, ми забуваємо таку важливу справу. Забуваємо, хоч роля й завдання бібліотек залишається незміненою. Треба признати, що наші люди видають тепер на книжки більше, як будь-коли. Поговоріть з кимось із своїх знайомих, і переконаєтесь, що він вже набув кілька, чи кільканадцять порядних книжок. Одначе, дуже мало є таких, які можуть дозволити собі закупити всі книжки ,якими розпоряджає українська літературна скарбниця у вільному світі.

Маймо на увазі і те, що інакше сповняє своє завдання книжка ,яка лежить на полиці в приватному домі, а зовсім інакше та, яка лежить в місці доступному для кожної людини.

Те саме з дитячою літературою. Не багато є таких, які купують для своїх дітей всі українські дитячі книжки, що виходять друком. І то не з причини скупарства, а з причини теперішніх життєвих обставин, характеристичних сталим браком часу.

Однак, маючи дитячу літературу в бібліотеці при церкві, чи іншій громадській установі, не один зацікавився б нею. Тому конечним є посвятити якнайбільше уваги бібліотекам у всіх місцевостях скупчення української іміграції ,а там, де їх немає, їх організувати. А що наші установи в ЗДА у багатьох відношеннях відмінні від тих, які були в рідному краю, метода провадження цих установ повинна бути в дечому достосована до нинішних обставин. І так, звичай, що бібліотеки існували тільки за фінансовий кошт читалень, чи інших товариств, можна було б змінити в такий спосіб, що в місцевостях більшого чи меншого скупчення українців при громадських установах створити гуртки під назвою „Приятелі української книжки". Кожного члена такого гуртка зобов'язувала б одноразова річна вкладка. Ця вкладка призначена тільки на закуп книжок. Таким чином, навіть при малому числі членів ,можна успішно створити свою бібліотеку, і то по таких малих громадах, де інші форми суспільно - громадського життя неможливі. Якби, припустім, десять осіб видали тільки по десять долярів, то вже за кілька років вспіли б нагромадити значну кількість книжок. І донині багато з нас не тільки не мають, але й не бачили Енциклопедії Українознавства та інших дорожчих наших видань. Тому переорганізовані наші бібліотеки у формі „Гуртків приятелів української книжки", чи як би там ми їх не називали, мають збирати в першій черзі дорожчі видання, щоб запізнавати з ними ширший загал нашого громадянства.

З другого боку наявність таких бібліотек матиме ще й ту дуже корисну сторінку, що вони стануть запевненими купцями всіх дорожчих видань і таким чином спричиняться до розв'язання фінансової проблеми не одного *дорогого ,але дуже потрібного видання.*

Якщо творення запропонованих гуртків вимагатиме статуту ,то й це не повинно бути перешкодою. Про виготовлення такого стандартного статуту мусять подбати відповідні громадські чинники, а творені гуртки можуть той статут доповнити, чи змінювати, достосовуючи до своїх потреб.

Реорганізація чи творення нових українських бібліотек не є утопією, а є річчю цілком можливою до здійснення. Цікаво було б почути голоси в тій справі наших знавців.

К. Крупський

● ПОВІДОМЛЕННЯ ●

В СКОРОМУ ЧАСІ У ВАШІЙ МІСЦЕВОСТІ...

ВСІ з дітьми огляньте ювілейний звуковий істор. документ. кольоровий фільм **„ТРІЮМФ УКРАЇНСЬКОГО ТАНКУ" В. Авраменка.** Беруть участь понад 3,500 танцюристів і 300 співаків під пров. О. Кошиця. Хор СУМ-у з Торонта, дир. Гнопка. Голивудська зірка — І. Годик. Звертатися: **Avramenko Dancing & Film Studio, 4 St. Mark's Place, New York, N. Y. — AL. 4-7655.**

ВИКОНАЛИ СВІЙ ОБОВ'ЯЗОК

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою добровільну доплату до передплати „Свободи" та свою пожертву на фонд д и т я ч о г о ж у р н а л у „В е с е л к а".

СПИСОК Ч. 16.

Амер. Укр. Клюб, Йонкерс	$5.00	Ю. Проців, Бронкс	2.00
С. Гельнер, Дітройт	5.00	О. Рибалт, Йонгставн	2.00
М. Ажиг, Бріджпорт	3.00	Г. Шевчук, Дітройт	2.00
Н. Бобечко, Клівленд	3.00	Г. А. Сластіон, Денвер	2.00
Н. Чікало, Лавренс	3.00	Д-р Г. Шимонович- Рудницька, Монтреал	2.00
О. Лінєвич, Шикаґо	3.00	Н. Сумик, Віндсор	2.00
Д-р Т. Мацьків, Ф. Саскач.	3.00	М. Василюк, Елмайра	2.00
М. Пукіш, Рачестер	3.00	В. Овсяник, Бріджпорт	2.00
М. Стефанський, Міннеап.	3.00	Я. Остапюк, Рачестер	2.00
О. Пришляк, Гартфорд	2.50	О. Штогрин, Фила	2.00
Г. Н. Баліс, Ню Йорк	2.00	В. Мандзій, Йонкерс	2.00
Р. Бойко, Монтреал	2.00	А. Пехович, Йонкерс	2.00
С. Бугай, Рачестер	2.00	М. Романишин, Йонкерс	1.00
І. Басараб, Фила	2.00	В. Кузьмяк, Фила	1.00
І. Бакум, Ірвінґтон	2.00	Г. Божик, Байон	1.00
І. Чучман, Дірборн	2.00	В. Цюга, Рачестер	1.00
А. Хомик, Клівленд	2.00	П. Герман, Вілкс Бері	1.00
Г. Даціків, Шикаґо	2.00	А. Ільків, Торонто	1.00
В. Яремчук, Шикаґо	2.00	К. Качмарова, Ст. Пол	1.00
Д. Кашанук, Гіксвіл	2.00	Ю. Котляр, Кліфтон	1.00
І. Косаняк, Карнеґі	2.00	С. Лис, Флашінґ	1.00
М. Кіналь, Сиракюз	2.00	Я. Корзеніівський, Вілмінґтн	1.00
М. Крикливий, Кензас Сіті	2.00	К. С. Левченко, Денвер	1.00
В. Кузів, Бріджпорт	2.00	Г. Міськевич, Шикаґо	1.00
Г. Лещук, Н. Бедмор	2.00	Л. Вілик, Шикаґо	1.00
С. Максимів, Лондон	2.00		
Л. Марків, Ню Гейвен	2.00		
П. Пилипів, Лудлов	2.00		
С. Покора Пассейк	2.00		
М. Прокоп, Ню Йорк	2.00		
Р. Павлишин, Піттсбурґ	2.00		

Разом: $ 112.50
Раніше проголошено: $3,434.60

Разом: $3,547.10

ЖЕРТВУЮТЬ, ХВАЛЯТЬ І КРИТИКУЮТЬ

(Дальша жменя голосів про „Веселку")

„... Я вже маю 72 роки. Що ж мені тепер робити? Бавлю дітей: внуків своїх і чужих. І при тому „джабі" бачу, яку велику ролю у вихованні дитини грає „Веселка". Тому з моїх зарібків (а дістаю „аж" по $10 тижнево та й харч) посилаю $5 на фонд „Веселки"." **М. Букачевська,** Торонто, Канада.

„... Гасло, під яким ведеться кампанію за збереження „Веселки", недобре. Воно звучить: „За збереження душі української дитини". Тим часом сказав один із мислителів, що хто боїться втратити славу, той напевно втратить її. Для позитивного діла треба знайти позитивне гасло, не таке, що виходить з остраху, щоб ми чогось не втратили. Чи не краще було б казати: „Для формування душі української дитини"?... Про зміст не казатиму, бо я не фахівець, а це фахова ділянка. Але зауважу, що форма діє на малих читачів не менше, як зміст. І тому кращий папір та кольорові рисунки — це необхідна реформа „Веселки". Чи дійсно так трудно за фонди на так, ціль, що є найкращою льокатою народного капіталу?..." **Д-р І. Лесько,** Клівленд, Огайо.

... Прикро ми виглядаємо, коли на таку просту, самозрозумілу, таку важливу справу мусимо вести аж таку наполегливу кампанію, щоб дістати на неї фонди..." **І. Завалинкут,** Сиракюз, Н. Й.

... Ми дуже розчаровані, що за останній рік „Веселка" не зодягнулась у кращий одяг — ліпший папір і кольорові рисунки. Таке видання, як тепер, при своєму найкращому змісті, не всилі викликати особливого зацікавлення в дітвори, яка шукає кольорових ілюстрацій Тому краще наложити окрему доплату за „Веселку", чи підвищити передплату для тих, що хочуть мати її, чи взагалі придумати якийсь спосіб здобуття фондів на таку технічну реформу, а кращий папір і кольорові ілюстрації мусять бути..." **Ніля Стецьків,** Боффало, Н. Й.

... Посилаю свою пожертву на „Веселку", але не подавайте мого прізвища. Не тому, що ніби я боюся чогось, ані зі скромности, а тому, що вважаю, що взагалі не варта подавати в газеті багато прізвищ і місцевостей, де вони живуть, бо на цьому можуть терпіти ті їхні кревні, які залишились під Совєтами. Люди тепер подуріли, посилають пачки, листи, фотографії, а не рахуються з тим, що через ніч може змінитися вся та „коекзистистенція" і настати знову такий час, який вже був, що за одно письмо, одержане з Америки, бідний підсовєтський громадянин ішов з цілою своєю родиною на Колиму чи в Казахстан..." **Д. Г.**

„... Щодо технічних подробиць „Веселки", то вважаю, що останнє число, 12-те, повинно мати зміст всіх попередніх чисел, а нумерація сторінок повинна йти від 1 до 192. Таким чином можна б комплет-річник „Веселки" оправляти в тверду обгортку і це вможливило б прочитати її бодай кільком дітям, бо при такому папері, як тепер, дитина, раз прочитавши окреме число, подере його і зробить непридатним до дальшого вжитку..." **Атанас Слосарчук,** Дітройт.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників

ЗАМІСТЬ ВІНКА НА МОГИЛУ
бл. п. Софії з Грушкевичів Раковської
складають
20 дол. на Фонд розбудови української гімназії в Німеччині.
Ольга і д-р Микола КУЗЬМОВИЧІ
і Олена ФЕДАК - ШЕПАРОВИЧ
Бабилон, в жовтні 1955 р.

65-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ МАЙОРА АРТЕМА ЗУБЕНКА

Дня 2-го листопада ц.р. сповняється 65 літ життя Майора Інж. **А р т е м а ЗУБЕНКА.** З нагоди цієї визначної дати, Г о л о в н а У п р а в а УНДС в США, Друзі і Знайомі гаряче вітають дорогого Ювілята і бажають Йому та Його Шановній Дружині — Є в д о к і ї І в а н і в н і — міцного здоров'я і многая літа!

Головна Управа УНДС в США

Найновіші видання

Земля — О. Кобилянська	1.95
Царівна — О. Кобилянська — тверда оправа	3.00
Поміж берегами — Д. Ярославська	2.20
Музика — І. Винницька	1.80
У лісничівці — С. Парфанович	1.50
Оглянувшись назад — О. Звичайна	1.50
Марія — У. Самчук	2.00
Місто — В. Підмогильний	2.50
Дочка Монтезуми — г. ґаґґард — 2 томи	3.00

Замовлення слати на адресу:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ЧИ СПРАВДІ ПІЄМОНТ?
Т А К!
ЛЬВІВ був колись **ПІЄМОНТОМ** для Соборної України. Про це найкраще довідаєтеся з ювілейного збірника з нагоди 700-ліття столичного Города короля Данила
НАШ ЛЬВІВ
Купіть цю публікацію, багату змістом, на прегарному папері, великого формату, 216 сторін друку, багато ілюстрацій.
Ціна: брош. $3.00, в полот. оправі $5.00.
Питайте по всіх книгарнях.
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Увага! Гартфорд, Конн., й околиця!
ОБ'ЄДНАНІ ОРГАНІЗАЦІЇ МІСТА ГАРТФОРДУ
Відділ Українського Конґр. Комітету Америки
— влаштовує —
В НЕДІЛЮ, 6-го ЛИСТОПАДА 1955 Р.
о год. 4:30 пополудні
в BURNS SCHOOL при Russ & Putnam St.
ЛИСТОПАДОВУ АКАДЕМІЮ
присвячену 37-им Роковинам Листопадового Зриву.
В ПРОГРАМІ: Промова укр. і англ. мовами, хорові точки і деклямації, як рівно ж гостинний виступ відомого скрипака проф. ВОЛОДИМИРА ЦІСИКА.
Запрошуємо усіх до численної участи та пригадуємо, що наша присутність на цьому Святі — це наш національний обов'язок і довг, який ми винні тим, що віддали власне життя за волю свойого Народу.
Імпрезова Комісія при Відд. УКК в Гартфорді, Конн.

УВАГА! СТЕЙТ КОННЕКТИКАТ! ◄
ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ
10, 12, 18, 23, 54, 59, 67, 84, 138, 254, 262, 277, 350, 370, 387, 390, 414, 421
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ
вище поданих Відділів
— відбудуться —
в неділю, 6-го листопада 1955 р.
о годині 3:00 пополудні
в УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ ДОМІ,
при 563 George St., New Haven, Conn.
Урядовці і члени повищих Відділів повинні прибути на ці збори, бо будуть обговорені справи, що відносяться до кожного Відділу У.Н.Союзу.
На зборах буде приявний гол. секр. УНСоюзу
п. ГР. ГЕРМАН.
Головна Канцелярія

ЦІЛУ БІБЛІОТЕКУ ЗАСТУПИТЬ ВАМ І ВАШИМ ВЛИЗЬКИМ
ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА
ТРИ ВЕЛИКІ КНИГИ
1230 ст. дрібного, у два стовпці друку.
Багато ілюстрацій. Мапи. Усе знання про Україну!
Замовляйте в „Свободі". Ціна трьох книг у полотняній оправі — $48.60.
"SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY 3, N. J.
ЕНЦИКЛОПЕДІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА

ВИЙШЛА З ДРУКУ
НОВА КНИЖКА
Гната О. ДІБРОВИ
ПОДОРОЖ У СВІТ
(Афоризми.)
ЦІНА $1.00
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N.J.

POLKA NIGHT
— Sponsored by —
LYTWYN for Assembly Association
— at the —
IRVINGTON HOUSE
925 SPRINGFIELD AVENUE, IRVINGTON, N. J.
at the Garden State Parkway.
Saturday Evening, November 5, 1955
from 9 till ???
► DANCING to HARMON BELLS ORCHESTRA
• Floor Show — Admission $1.25 •
Paid for by LYTWYN for Assembly Ass'n

ПРАЦЯ
Help Wanted Male—Female

ОПЕРЕЙТОРИ-КИ
з досвідом
при шиючих суконках.
CAROL MODES
448 Palisade Avenue
Cliffside Park, N. J.

ПРАЦЯ
Help Wanted—Female

BANDANA HANDKERCHIEF
Краяні.
Оперейтори
Дівчата до помочі.
DAVIS & CATTERALL
168 7th St., cor So., Passaic, N. J.

HAND DECORATORS
Досвідчені.
Праця при лямах. Добра платня. Постійна праця.
Голоситись:
Metropolitan Lamp Mfg. Corp
2002 Utica Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. CL 2-4680

ПОТРІБНО оперейторів при Singer Sewing Machines. Покривала на спідження до авт. Побажані з досвідом або навчимо. Платня і комісове. Праця через цілий рік.
60 School St., Glen Cove, L. I.
4-6277

ПРАЦЯ
Help Wanted—Male

MILLWRIGHT
МЕХАНІКИ
40 годин, 5 днів плюс надчисельні години.
Голоситись:
W. RALSTON & CO.
Bordentown Road
Old Bridge
New Jersey

ПРАЦЯ
В НОВІМ ДЕПАРТАМЕНТІ
Досконала нагода для кожного з досвідом у фабриці, що переробляє текстилі і папери.
Голоситися особисто:
W. RALSTON & CO.
Bordentown Road
Old Bridge, New Jersey

ПОЖЕЖНИКИ
з досвідом
Coal Fire — Call
W. RALSTON & CO.
Bordentown Road
Old Bridge, New Jersey

UPHOLSTERERS—SPRINGERS
мусять бути першоклясні механіки. Король для цілої родини. Праця цілий рік. — Постійна праця. Голоситись особисто:
390 Washington St., Newark, N. J.
or Phone — MI 3-6886

ПОТРІБНО МУЖЧИН
до будови,
РОБІТНИКІВ — СТОЛЯРІВ
ПЛАМБЕРІВ.
Тільки одружені.
Голоситись особисто:
MADISON PARK
DEVELOPMENT
Corner of Ernston Road
and Bordentown Turnpike
off Route 9
Near South Amboy — New Jersey

ЧЛЕНСТВО В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ, ЦЕ ВАШ НАЦІОНАЛЬНИЙ ОБОВ'ЯЗОК І ОСОБИСТИЙ ІНТЕРЕС! ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ.

Зі Спорту

АВТОМОБІЛЕВІ ЗМАГАННЯ ЗА ЧАШУ У. Н. СОЮЗУ

З доручення автомобілевої ланки СУСТ-Схід, УСТ „Стріла" — Трентон, влаштовує в Черчі, Н. Дж., у суботу, 5-го листопада 1955 р. автомобілеві змагання під гаслом: „Перша проба автоводія", получені з рейдом до Черча, за чашу Українського Народного Союзу. Передбачені також нагороди за 2-ге й 3-тє місця.

Зголошення до дня 1-го листопада, на адресу:
Ukrainian Sports Association
c/o Eugen Getz
150 Barnt Ave., Trenton 10, N.J.
Вписове від змагуна $2.00.
Для ознайомлення змагуна із вимогами змагань — подаємо Правильник.

ПРАВИЛЬНИК АВТОЗМАГУ „Перша проба автоводія" в дні 5 листопада 1955 в Черчі, Ню Джерзі.

Автозмаг складається з двох різнорідних складових частин, а саме: 1) рейду з місця до Черча, Ню Джерзі, та 2) контесту справности їзди автом на визначеній трасі. Сума здобутих в обох частинах точок, по відтягненні карних точок, рішатиме про місце, яке займе змагун.

I.

1) Рейд починається в суботу, дня 5 листопада 1955 в год. 8-ій рано. Змагуни зобов'язані завірити в місцевому спортовому клюбі, або іншої такої немає, то на місці в якомунебудь українському статутовому товаристві, як Самопоміч, Пласт, ОДУМ, СУМ і т. д., відчит тахометру і час виїзду. Відповідне письмо з печаткою клюбу чи товариства повинен кожний змагун, по приїзді до Черча, передати диспозорові УСТ „Стріла". Цей останній зазначує на тому самому письмі час приїзду.

2) Змагун мусить переїхати щонайменше 50 миль перед прибуванням до Черча. Кожних, хто проїхав понад 50 миль, зобов'язкових, здобуває одну точку. Пересічна скорість, вираховувана на підставі відчиту тахометра і часів виїзду і приїзду, не може бути вища як 35 миль на годину. Кожна миля нижче 35 — одна точка карна, зате кожна миля вище 40 — одна точка здобута.

3) Змагуни можуть їхати до Черча всіми публічними дорогами, виключаючи терн-пайк, трувей і т. д.

II.

1) Контест справности їзди автом починається дня 5-го листопада 1955 в год. 13. (1. Р. М.).

2) Метою бігу є нагадати автоводієві, що при їзді автомобілем найважливішою річчю є не так швидкість, а розвага і бистрість спостерігання.

3) Автомашини мають переїхати у бігу около 40 миль після дороговкої перед бігом миль.

4) Автоводії мають дотримуватись у їзді всіх правил їзди, що обов'язують в стейті Ню Джерзі, зглядно у місті побуту (за виїмком швидкости, яка у стейті Ню Джерзі є 50 миль на відкритім шляху та 25 миль в забудованих поселах).

5) На трасі бігу, на місцях зазначених на мапі знаком КТ, будуть дві відкриті контрольні точки, на яких автоводії мають виконати певні завдання, а саме:

а) На КТ № 1. мають перевести контролю справности автомашини, а то: 1) перевірити всі колеса і опони, 2) рівень оливи у картері, 3) воду в холодниці і 4) воду в батерії.

б) На КТ № 2 — замінити колесо.

6) На трасі бігу будуть також укриті контрольні точки, де мають провірити, чи змагуни перестерігає правила їзди.

По одержанні звітів від контрольних точок, головний суддя визначить карні точки за порушення правил їзди, а саме:

а) за поминення знаку „стоп" — 2 точки;

б) за надмірну швидкість — 3—10 точок;

в) за невиконання стрілки або знаку рукою на зворотах — 1 точку;

г) за всі інші порушення правил їзди — 1—10 точок.

7) Якщо б автоводія задержала поліція і виставила б т. зв. „тікет" — змагун автоматично стає здискваліфікований і виходить з бігу.

8) Перед бігом Комісія перегляне автомашини, запише відчит тахометра і провірить справність авта.

9) Трасу бігу змагуни повинні переїхати в часі 65 хвилин: за кожну добуту зискану хвилину, змагун одержує одну точку; за кожну хвилину спізнення — 1 карну точку.

10) На КТ № 1 — змагун може втратити 3 хвилини, за кожних 10 секунд скоріше — змагун здобуває 1 точку.

На КТ № 2 — змагун може втратити 3 хвилини: кожних 10 секунд скоріше — змагун зискує 1 точку, за 10 секунд пізніше — змагун тратить 1 точку.

11) На трасі бігу будуть спеціяльні контрольні точки; на яких визначені судейською комісією особи, будуть провірити вміливість автоводія. Відповідно до поведінки змагун може зискати там 1—8 точок.

12) Змагуни мають приїхати цілу трасу бігу (не рейду) самі без пасажирів і помічників та всі приписані завдання праці виконати без жадної допомоги. У випадку користання з посторонньої допомоги, змагун стає здискваліфікований.

13) Рішення судейської Комісії, дорогових суддів і на контрольних точках — є невідкличні.

14) При кінці бігу Комісія перегляне стан автомашин і відчитає тахометра. Якщо змагун проїде більше як 40 миль — дістає за кожну переїхану понад число милю одну карну точку.

15) Змагун, що здобуде найбільшу кількість точок комбінованих з рейду і бігу, дістане першу нагороду — ЧАШУ, уфундовану У. Н. Союзом.

ДО ВИНАЙМУ

ДО ВИНАЙМУ
для жінок або дівчат 3 окремі умебльовані кімнати з повним комфортом. Оглянути можна щодня від 5 до 9 вечора при
203 East 13th St., Apt. 4B
New York City

ЧИТАЙТЕ „СВОБОДУ"

Новоприбула українка Анна Шкамбара — переможниця в шкільному конкурсі

Ню Йорк. — Часопис школи ім. Бернарда Барука в Ню Йорку, при Сіті Каледжі. — „Ди Репортер" влаштував конкурс на найкращу ученицю тієї школи. В семіфінальних змаганнях перемогла новоприбула українка, 17-річна Анна Шкамбара, яка брала участь в цих змаганнях як представниця Українського Клюбу. Панна Нуся живе в Мангеттені, в Ню Йорку із своїми батьками. Вона прибула до ЗДА шість років тому. „Ди Репортер" пише про неї, що вона „говорить з милим українським акцентом, відзначається природною соромливістю і з захопленням вивчає свою прибрану батьківщину".

Американський амбасадор проти неоправданої критики канадійських підприємців

Вінніпеґ, Манітоба. — Американський амбасадор в Канаді Р. Даглес Стюарт остерігав канадійських підприємців і пресу, щоб були обережніші в критиці уряду ЗДА, бо безоглядною критикою вони можуть спричинити напруження атмосфери між обома країнами. Амбасадор Стюарт твердив, що найпрізвищі зв'язки між ЗДА й Канадою виникли завдяки добрим економічним відносинам між цими країнами, і тому є побажаним, щоб такі відносини втримувалися й надалі. Американський амбасадор сказав, що коли іноді ЗДА збільшують мито на імпортовані товари, то канадійські підприємці й преса негайно кричить про „американський зрад", але коли те саме робить канадійський уряд, тоді канадійська преса пише тільки про „зміни", які треба було зробити. ЗДА роблять все, щоб затримати гармонійні відносини між обома країнами. Впродовж останніх чотирьох років ЗДА обмежили посівну площу пшениці на 34 відсотки, а Канада тільки на 17 відсотків. Мусять існувати різниці поглядів між обома країнами, але кожний з обох партнерів мусить респектувати становище свого сусіда.

Комуніст у тюрмі дістає пенсію з соціяльного забезпечення

Вашингтон. — 65-річний комуніст Алєксандер Біттельман, який відбуває кару за те, що хотів силою змінити теперішній демократичний американський уряд, дістає у тюрмі по 88 долярів місячно свою старечу пенсію з соціяльного забезпечення. Біттельман відбуває трирічну кару ув'язнення в федеральній тюрмі в Атланті, Джорджія. Згідно з досі обов'язуючими законами не можна стримати йому цю пенсію, і він мусить і надалі її діставати, хоч сидить у тюрмі за державний злочин. Деякі урядовці заявляють, що на найближчій сесії Конгресу внесуть законопроєкт, щоб унеможливити такий дивоглядг, що мусять виплачувати державну платню тому, хто сидить в тюрмі за протидержавний злочин. Після відбуття кари, Біттельмана мають депортувати до Росії, звідки він походить. Біттельман мав заплатити ще 6,000 долярів гривни, згідно з судовим вироком, але він не заплатив ані одного доляра, а, згідно з законом, не можна стягати йому цієї гривни з соціяльного забезпечення.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — до сили!

Для тих, що терплять на

ГЕМОРОЇДИ

Заспокоєння болів без операції.

Якщо Вас непокоять, печуть, свербіють і мучать гемороїди, і якщо вони Вам так болюче докучають, що Ви думаєте, що Вам треба піддатися лікарській операції. Ви повинні однаково занайомитися з відповідними поліпшуючими середниками. Таким відповідним середником є недавно опрацьована чудова формула, яка містить в собі 13 різних складників. Щоб осягнути якнайкращі результати з неї, треба вкинути до миднички з відповідною гарячою водою одну ложечку звичайної ліку EPSON SALTS і сісти в ній на 20 хвилин. Потім приложити на маленьку кількість цього чудового ліку до хворої частини тіла. Допомога є так скора, що будете дивуватися, як Ви могли так довго терпіти, не знаючи про такий чудовий середник. Тому не терпіть довше і застосуйте це лікарство зараз. Три тубки Ви можете дістати по спеціяльній ціні тільки за $5.00 плюс оплата COD. Пішліть тільки цей вирізок до нас на адресу: TRYSAN CO., Dept. A, Box 226, Peekskill, N. Y., і подайте на відворотній стороні коверти Ваше ім'я й адресу (друком!). Грошей не висилайте, заплатіть просто поштареві при відборі.

Знайдено тіло пропавшого члена УНС

Істон, Па. — Минулої суботи на березі ріки Делевар біля цієї місцевости знайдено тіло пропавшого ще 8-го жовтня довголітнього члена УНСоюзу, Олександра Олекси з Елизабет, рідного брата дружини головн. касира УНСоюзу п-ні Слободян. Олександер Олекса в тому дні, разом з іншим членом УНСоюзу Михайлом Сухарським, вибралися на рибу на Делеварі й пропали безвісти. Підозріння про те, що вони втопились, тепер справджуються. Тіло Олекси знайдено у віддаленні приблизно 45 миль від того місця (Мілфорд, Па.), де вони виплили на ріку. Ідентичність труп встановила родина. За іншим пропавшим, Михайлом Сухорським, продовжуються пошукування. — Похорон знайденого небіжчика відбудеться сьогодні, — 1-го листопада, з церкви св. Володимира в Елизабет, Н. Дж., о год. 9-ій рано.

Колишній султан Марокко вернеться на престіл

Париж. — Ситуація в Марокко зазнала нової зміни: — останній султан Мохаммед Муляй бен Арафа, який, під натиском мароканської націоналістичної опінії і французького уряду, 1-го жовтня ц. р. передав був свій уряд неіснуючій ще тоді Престольній Раді і виїхав до невтральної зони Танжеру в Марокко, в останню неділю зрікся всіх претенсій до престолу та підтримав одностайний фронт мароканців, що домагається повороту на престіл колишнього султана Махоммеда бен Юсефа. Муляй бен Арафа повідомив про це листом президента Франції Коті, при чому він покликався на загальне бажання мароканців, — щоб на престіл вернувся його попередник. Таким чином поворот на престіл султана Махоммеда бен Юсефа не підлягає сумніву, річ іде тільки про час і форму, як це зробити, щоб Франція не — „втратила обличчя" в очах арабів. Два роки тому французький уряд, послухавши порад консервативних мароканських кіл, скинув з престолу Бен Юсефа й заслав його спершу на Корсику, потім на Мадаґаскар. Тепер Бен Юсеф знаходиться вже в поворотній дорозі з Мадаґаскару, звідкіль вже відлетів у товаристві 23-ох осіб свого постійного почоту до Франції. Французький уряд призначив йому на тимчасове місце перебування містечко Бовайон на французькій Рівієрі.

Ситуація між Ізраїлем і Єгиптом щораз грізніша

Єрусалим. — Обидві сторони, єгипетська і ізраїльська, зірвали перемир'я, що до нього знову зобов'язались були 1-го вересня ц. р. під час переговорів з Комісією ОН для збереження спокою між Ізраїлем і його арабськими сусідами. Ізраїль перевів в п'ятницю минулого тижня напад на єгипетську військову станицю 5 миль в глибині єгипетської території, при чому згинуло 10 єгипетських вояків, а 29 схоплено в полон. Ізраїль признався офіційно до того нападу, пояснивши його, як відплату акцію за попередній ворожий напад єгиптян. Тепер не чуємо оскарження збоку Ізраїлю під адресою Єгипту, що той останній „поширює фронт" у прикордонній смузі. Голова названої Комісії ОН генерал Бирнс і ЗДА звернулись з закликом до Ізраїлю і Єгипту негайно припинити всякі ворожі дії. Тим часом ізраїльський мрем'єр Моше Шаретт перебуває ще в Женеві. Він мав вже 4 розмови з державним секретарем Доллесом, а також міністрами закордонних справ Англії і Франції МекМілленом і Піне. Всі вони віднеслись холодно до заклику Шаретта, щоб Захід постачав зброю Ізраїлеві „для вирівняння рівноваги" з збройним станом Єгипту, бо Захід боїться, що тоді всі інші арабські держави звернуться до СССР за зброєю. Зате ЗДА розглядають прохання Ізраїлю продати йому деяку протилетунську і протитанкову зброї і для боротьби проти підводних човнів, себто чисто дефенсивну зброю, з уваги на велику скількість танків, літаків і підводних човнів, що їх Совєти вже дають Єгиптові. Всі три західні міністри закордонних справ звернули Молотову з притиском увагу на загрозу війни на Середньому Сході у наслідку постачання зброї Єгиптові.

● Англійський міністер фінансів Батлер зголосив у парламенті підвищення податку при купівлі різних товарів, при чому на деякі предмети податок зросте на 20 відсотків. Заповіджено також зменшення державних субсидій на будову нових домів. Посли з соціялістичної опозиції кричали під час промови Батлера „до димісії!", але він не збентежився і спокійно відчитав до кінця свою одногодинну промову.

● Д-р Натаніел Ґ. Купер з Уряду Здоров'я в Ню Йорку заявив, що виявляння в газеті діли спричинить те, що хворі лікуватимуться не в шпиталях, а у себе вдома.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ПІТТСБУРҐ, ПА. — Відділ 96 повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 6-го листопада, о год. 3-ій пополудні, в церковній залі 7th & Carson St. З огляду на важність справ, присутність всіх членів обов'язкова.

Посмертна Згадка

ОЛЕКСАНДЕР ОЛЕКСА, член Тва Згода Відд. 272 УНСоюзу, помер дня 8-го жовтня 1955 року трагічною смертю при ловлі риб в ріці Делевар коло Мілфорд, Па. Тлінні останки знайдено 29-го жовтня 1955. Покійний родився 2-го липня 1908 р. в Нортгемптон, Па., прожив 52 роки. Полишив в смутку дружину Анну, сина Данила, дочку Ольгу, двоє внуків, сестри, Анну Замужну Слободян, Марію зам. Полевчак і Гелену зам. Васильовська. Покійний був членом УНС від дитинства. Похорон відбудеться у вівторок, 1-го листопада, о год. 9-ій рано під заходом М. Литвина з дому назви Meekins Funeral Home, 43 Broad St., Elizabeth, N. J., до церкви св. Володимира в Елизабет, Н. Дж. Просяться членів взяти участь в похороні. — В. Н. П.!

В. Стасюк, секр.

FARMS FOR SALE

МОЛОЧНІ И КУРЯЧІ ФАРМИ
доми для мисливців і рибалок, готелі, мотелі, оселі на табори для дітей, бари і ґрилі, ресторани і всі інші бизнесові можливості. Пишіть по-англійськи:
HERZOG REALTY
250 Broadway,
Monticello, New York

КУРЯЧА і шенілева фарма. North Shore положення, повне влаштування, торговельний лайсенс. Місткість на 10,000. Помешкання, 6 кімнат, 2 лазнички, гараж на 2 авта, 3 акр. гарної землі. Жадає $38,000, дешеві сплати. Frederick W. Mattheisen — Broker — 1089 Jericho Trpk., E. Northport, L.I. Forrest 8-9925.

БАЖАЄТЕ МАТИ ФАРМУ?
Пишіть по-українськи за безплатними описами (в укр. мові) і знимками фарм.
VIC'S FARM AGENCY
113 W. Division Street,
Neillsville, Wisconsin

BUSINESS OPPORTUNITY

MEAT MARKET з машинами, кухня до виробу вудженин, машини до виробу "baloney & fran's", нова вудженя, 1 трак, і "business car". Великий "stock canned goods", добрий бизнес для спільників.—Tel. EV 8-3437 (не телеф. в п'ят. і суботу).

MISCELLANEOUS

АНГЛІЙСЬКА
СТЕНОГРАФІЯ
європейський легкий систем, 25 лекцій, елемент. вища.
КОРЕСПОНДЕНЦІЙНО.
По інформації:
T. ORDYNEC
54 Follis Avenue
Toronto, Ont., Canada

ЗНАЙШОВ ПОМІЧ по 15 р. терпіння, заживаючи Leon Solid Liniment на артретизм або ревматизм для доброї циркуляції крови. $1.00 мані ордер (не готівка). LEON, 311 5th Avenue, R. 209-S, New York 16, N. Y. Показ в Newberry 10¢ Store, 783 Manhattan Ave., коло Meserole Brooklyn, N. Y.

AUTO

ВЕЛИКИЙ ВИПРОДАЖ
'55 CHEVROLETS і багато інших нових авт з того року.
— E-Z Terms
BARREL AUTO SALES
199 N. Broad St., Elizabeth, N. J.
ELizabeth 3-9826
Відкрито вечорами.

ТРЕТЄ ВИДАННЯ
ЦВІРКУНЕЦЬ
ЗБІРКА
на основі українських народних мелодій для початкової гри на фортепіяні
63 Варіянти. — Ціна $1.50
Замовляти:
"SVOBODA"
P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

РОЗШУКИ

ЄВГЕНІЯ КАЛИЧИН пошукує ПЕТРА ГРЕЧАНИКА з родиною, який походить з Микитинець, біля Станиславова. Хто знає їхню адресу, прошу написати до: EWHENIA KALICZYN, 4197 Wesson, Detroit 10, Mich. U.S.A.

СТЕПАН МЕЛЬНИК пошукує ВИБОРНОГО ХОМУ з Дніпропетровської області, Софіївського району (Ордо-Василівка), село Марія-Константинівка, який перебував 1944 р. у Німеччині в місті Віїні. Хто знає би його або він сам — прошу писати на адресу:
STEFAN MELNIK
2922 Poplar Street W.
Philadelphia 30, Pa.
Заграничні часописи прошу передрукувати.

ВІРА ЩЕНКО
пошукує Рідних і Знайомих зі села Станкувата, Кіровоградська область.
Адреса:
VERA MISKO
R. D. 2, Phoenixville, Pa.

Пошукую Посифа СОХАНА зі села Боберка, пов. Турка, Зах. Україна. Прошу зголоситися, дуже важні справи на адресу:
PETRO SACHARNASKY
Hogbin Road R. D. 3,
Millville, N. J., U.S.A.
Заграничні часописи прошу передрук.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

АРКА, 48 Е. 7-ма вул.
Ню Йорк (GR. 3-3550)
де там замовити НА СВЯТА: кутю, мед, гриби, андрути найкращої марки — тільки З АРКИ!

ГОЛОВНА КВАРТИРА ДЛЯ продажу українських плятівок і книжок.
CHESTER'S
1717 E. Carson St., Pittsburgh 3, Pa.
Відкрито денно до 6 години; в п'ят. і суб. до 9 веч.

Гриби з Карпат!
11 East 7 St., New York 3

НАПРАВКИ

МАШИНОВА
СЛЮСАРНЯ
приймає до направи та виконує замовлення всякого роду нових частей після рисунку.
Острення та направа штанців всякі укріплення, експерементальні роботи та інші.
під назвою:
UNITED MACHINE & TOOL CO.
231 Centre St., New York 13, N. Y.
Tel. WO 6-2694
Іван Галаван

ЧИТАЙТЕ НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК „СВОБОДУ"

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY
AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
Ціни приступні для всіх
NEW JERSEY
Обслуга чесна і найкраща. У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN
KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща.
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker
& Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

КУРСИ — НАУКА

Курс Інженерного Креслення
при УКРАЇНСЬКОМУ ТЕХНІЧНОМУ ІНСТИТУТІ
320 EAST 14th STREET, NEW YORK 3, N. Y.
провадиться що ПОНЕДІЛКА з 7-ої год. вечора в приміщенні Самопомочі — 68 Іст 7-ма вул. Запис продовжується. Реєстрація в канцелярії Інституту.
● Ті, що живуть поза Ню Йорком можуть студіювати заочно.

REAL ESTATE

ВЕЛИКИЙ ВИБІР НОВИХ І СТАРШИХ ДОМІВ,
як „ренч і спліт левел" на великих лотах в гористих околицях; тільки 12 миль від Ньюарку і 22 милі від Ню Йорку.
WALTER KOSTER — Українське Бюро
Pembrook Road and Route 22 — Mountainside, New Jersey
Tel. WEstfield 2-5800

Праця—Help Wanted—Agency—Праця

Шукаєте праці — шукаєте робітника?
Зверніться до Агенції Посередництва Праці
TOMPKINS SQUARE EMPLOYMENT AGENCY
33 3rd Avenue, New York 3, N. Y. ● Tel. ORchard 4-1137
Особливо потрібні кваліфіковані, або некваліфіковані робітники до праці в ресторанах:
КУХАРІ, БУФЕТОВІ (COUNTERMEN), КЕЛЬНЕРИ, ПОСЛУГАЧІ, ПОМИВАЧІ і т. п.
● Заходьте до нашої Агенції, яка існує вже 30 років! ● Наша Агенція відома, що дає охочим добру й добре платну працю! Переконайтеся про це!
JOHN GELETY, власник

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ ВЕЛИКИЙ
Українсько - Англійський СЛОВНИК
М. Л. ПОДВЕЗЬКА
Ціна $5.00.
Незамінна підручна книга для тих, хто починає вивчати англійську мову, і хто вдосконалює в ній свої наявні вже знання. Капітальне видання на 1011 сторінок вісімку, 60,000 слів уживаних в сучасній українській літературній і розмовній мові з англійськими відповідниками.
Англо - Український СЛОВНИК
М. ПОДВЕЗЬКА
Це Ваш найкращий порадник у всіх трудноощах англійської мови. Словник в полотняній оправі коштує тільки 4.00 дол.
Замовляти:
"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 3565. Бумеранґ.

Коли Узу побачив, що Тарзан в пастці біля загати, він з силою кинув списа.

— Але мавполюдина, відскочивши набік, на лету зловила зброю!

Після того вона відкинула її назад, просто в злоще серце креатури!